Ազգ
Azg
armenian daily
28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 207 (710)

PKK-ի առաջնորդ Աբդուլահ Օջալանը հա՞յ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Թուրքական «Դրբարդոդու» թուրանիստական օրաթերթը հրապարակել է «Ազգային շարժում» կուսակցության ղեկավար Ալփասլան Թյուրքեշի այն պնդումը, թե քրդական PKK կուսակցությունը հայկական կազմակերպություն է: Ելույթ ունենալով նա առաջ է քաշել այն վարկածը, թե Թուրքիան մասնատելու ձգտող PKK-ի ղեկավար Աբդուլահ Օջալանը ծագումով հայ է և սերում է Զաղ Ֆերի գյուղից:-Իբրև ապացույց Թյուրքեշը պնդում է, որ ոչ Օջալանը և ոչ էլ նրա մայրը քրդերեն չգիտեն, իսկ իր հոր ինքնությունը բոլորովին անհայտ է:

Մոսկվան կովկասյան կնճիռների լուծման կենտրոն

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի և Հյուսիսային Օսիայի նախագահներ Բորիս Ելցինի և Ախսարբեկ Գալազովի հանդիպման ժամանակ քննարկվեցին արտակարգ դրության գոտում տիրող հասարակական-քաղաքական իրավիճակը, գաղթականների Մերձքաղաքային շրջան վերադառնալու հարցերը: Նաև հաղորդվում է, որ հոկտեմբերի 31-ին և նոյեմբերի 1-ին Մոսկվայում տեղի կունենա Հարավային Օսիայի իրադրության կարգավորման հառակող խառը հսկիչ հանձնաժողովի կազմակերպական նիստ: Այն կանցկացվի Ռուսաստանի փոխարտգործնախարար Բորիս Պաստուխովի միջնորդությամբ: Կմասնակցեն Ռուսաստանի, Վրաստանի, Հյուսիսային Օսիայի և Հարավային Օսիայի ներկայացուցիչները:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղի ճգնաժամի կարգավորման նոր ծրագիր

ԱՄՆ-ն իր վրա կվերցնի խաղաղարար ուժերի ծախսերի մեկ քառորդը

ՎԻԵՆՆԱ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այստեղ անցկացվող ԵԱՀԽ երկրների համաժողովում մշակվեց Ղարաբաղի ճգնաժամի խաղաղ կարգավորման նոր ծրագիր: Գլխավոր դրույթներից մեկը 10 կմ լայնքով գոտում հայկական և ադրբեջանական զինված կազմավորումների միջև 1600-2000 զինծառայողներից կազմված միջազգային տարանջատիչ ուժերի տեղաբաշխումն է: ԵԱՀԽ դիվանագետներն առաջարկում են այդ ուժերը հանդերձավորել թեթև զրահատեխնիկայով, հակատանկային զենքով և ռազմական ավիացիայով: Ենթադրվում է, որ միջազգային ուժերը չեն միջամտի ռազմական գործողություններին: Որպես օրինակ առաջարկվում է ընդունել Բոսնիայում հակամարտ կողմերի հետ ՄԱԿ-ի ուժերի փոխգործողության ձեւը: Խաղաղարար ձեռնարկմանը մասնակցելու ցանկություն են հայտնել Ռուսաստանը, Թուրքիան, Ավստրիան և Հունաստանը: Ադրբեջանական կողմը լիովին պաշտպանում է ԵԱՀԽ ծրագիրը, իսկ հայկական կողմը դեռևս պաշտոնական վերաբերմունք չի արտահայտել, իրեն իրավունք վերապահելով լրացուցիչ ուսումնասիրել այն և ներկայացնել դիտողություններ կամ լրացումներ:

Միաժամանակ, ԱՄՆ-ի վարչակազմը համաձայնություն է հայտնել Ղարաբաղի ճգնաժամի կարգավորման քաղաքական համաձայնագրի ստորագրումից հետո իր վրա վերցնել հակամարտության գոտում ԵԱՀԽ խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխման բոլոր ծախսերի մեկ քառորդը: Նախնական հաշվարկների համաձայն, շրջանում ԵԱՀԽ ուժերի կեսամյա ներկայությունը կարժենա ավելի քան 30 մլն. դոլլար: ԵԱՀԽ անդամները Վիեննայում այժմ քննարկում են այն հարցը, թե ով է ֆինանսավորելու նախագծի մնացած մասը: Պետք է որոշվեն նաև խաղաղարար ուժերի ազգային կազմը, թվակազմը և ստեղծման սկզբունքները:

Ռուսաստանն ուզում է «ազատվել» Մինսկի խմբից

Վիեննայում ընթացող Մինսկի խմբի հանդիպման ժամանակ Ռուսաստանը պահանջել է, որ իրեն իրավունք վերապահվի վերցնելու ղարաբաղյան հակամարտի կարգավորման ողջ պատասխանատվությունը: Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Վլադիմիր Շուստովն ասաց, որ ԵԱՀԽ-ի 1992 թվականին ստեղծած խումբը որևէ իրական կարգավիճակ չի ստացել և պետք է «հանգիստ թողնի Ռուսաստանին»: Շուստովն ընդգծել է, որ առաջիկա ամիսներին իրականացվելիք բանակցությունների անցկացման ամբողջ պատասխանատվությունը պետք է դրվի Ռուսաստանի վրա՝ ԵԱՀԽ հովանու տակ: Ռուսաստանը միաժամանակ միանշանակորեն հայտարարել է, որ կրակի դադարեցման ապահովման դերում տարածաշրջանում պետք է տեղաբաշխվեն բացառապես ռուսական խաղաղարար ուժեր:

ՓԱՍՏ

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Թբիլիսի. Սպանվեց Վրաստանի լրատվական գործակալության հատուկ թղթակից Զուրաբ Գրձելիշվիլին

Սպանվել է Վրաստանի լրատվական գործակալության հատուկ թղթակից, 40-ամյա Զուրաբ Գրձելիշվիլին: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել են Վրաստանի ներքին գործերի նախարարության մամլո կենտրոնում, նրա դիակը գտել են նոյեմբերի 26-ի ուշ երեկոյան Թբիլիսիի Նաձալադևի միկրոշրջանում: Թղթակիցը սպանվել է հրազենով, սակայն նրա մահվան հանգամանքները առայժմ անհայտ են: Իրավապահ մարմինները կատարում են տվյալ փաստի հետաքննություն:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ռուսները դադարեցրին գազի մուտքը Վրաստան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Նորից ապացուցվեց, թե Վրաստանը ստանում է բավականին գազը սահմանափակ քանակությամբ: Ինչպես «Սնարքի» թղթակցին է հայտնել Վրացգազի նախագահի տեղակալ Թամազ Գոգուաձեն, ներկայումս հանրապետություն մուտք է գործում 3 մլն. խորանարդ մետրից ոչ ավել կապույտ վառելիք: Ըստ նրա, գազի մատակարարումները դադարեցրել է Ռուսաստանը՝ գազի տարանցման հարկերը Վրաստանի կողմից չվճարելու պատճառով: Իսկ մատակարարվող 3 մլն. խմ գազի համար վճարում են Ռուստավի մետալուրգիական կոմբինատը և «Ազոտ» արտադրական միավորումը, գազի իրենց բաժինների կեսը տրամադրելով Թբիլիսիի բնակիչներին:

ՍԱՀՄԱՉԿՈՒՄ

Օդանավ առևանգողը ինքնասպան եղավ

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 27: Նախօրեին Մախաչկալայում ինքնաթիռ առևանգած ահաբեկիչը նոյեմբերի 27-ին ինքնասպան է եղել՝ ինքնաթիռում պայթեցնելով ինքնաշեն ռումբը, երբ գրավող խումբը ձեռնամուխ է եղել նրա վնասազերծման գործողությանը: Այդ ժամանակ հանցագործը ինքնաթիռում մենակ է եղել: Անձնակազմի այնտեղ մնացած երեք անդամները օդանավից անվնաս դուրս են բերվել 0 ժամ 20 րոպեին: Ինքնաթիռը առեւանգվել էր ոչ թե երեկ, ինչպես հաղորդվել է, այլ նախնական վարկածի, այլ մի տեսակետի կողմից, որի ինքնությունը պարզվում է: Ըստ աղբյուրների, նա Բաքվի բնակիչ Էլչին Մեհտիևն է: Ինքնաթիռը վնասվել է, նախկին ուղևորների մեջ տուժածներ չկան:

Տես # էջ 3

Քլինթոնի անվտանգությունը ապահովված է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի մերձավորարևելյան շրջագայությունն ուղեկցվում է նրա անվտանգության ապահովման աննախադեպ միջոցառումներով: Վեց քաղաքներում նախօրոք ներկա են գաղտնի ծառայության հարյուրավոր գործակալներ, Մերձավոր Արևելք են բերվել նաև դիտարկման երկու ուղղաթիռ, տասնյակ նյութերի բացահայտման սարքավորումներ և այլն: Նախագահի յուրաքանչյուր ուղևորություն լուրջ փորձություն է նրա պահակախմբի համար, բայց այս անգամ, ինչպես նշում է մամուլը, դա իսկական մղձավանջ է: Այստեղ առանձնակի տագնապ են հարուցել «Համաս» ահաբեկչական կազմակերպության սպառնալիքները, որը պատասխանատվությունն իր վրա էր վերցրել Թել Ավիվում 22 զոհ պատճառած ավտոբուսի պայթեցման պատասխանատվությունը: Մինչդեռ, ինչպես հաղորդում են լավատեղյակ մեկնաբանները, «Համասը» 40 տոկոսով ֆինանսավորվում է Մ. Նահանգներում և Մեծ Բրիտանիայում գտնվող աղբյուրների հաշվին:

ԱՇԽԱՐՀ

Ռուսաստանի կառավարությունը ստացավ վստահության քվե

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Այսօր Ռուսաստանի Պետական դումայում 1995 թ. տնտեսական քաղաքականության մասին զեկուցումով հանդես եկավ ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը: Մինչ քննարկումներից շատերը նախօրոք կանխագուշակում էին, որ 1995 թ. պետբյուջեի նախագծի քննարկումը կհանգեցնի կառավարության անվստահության հայտնելուն: Արտասահմանի զանգվածային տեղեկատվության միջոցները ընդհանուր առմամբ վերապահումով էին վերաբերվում Պետդումայում այսօրվա քննարկումների արդյունքում Ռուսաստանի կառավարության պաշտոնաթողության հնարավորությանը: Այսպես, «Տրիբունա» ամսաթերթի թղթակիցը գրել է. «Վիկտոր Չեռնոմիրդինին, իհարկե, հեշտ չի լինի պաշտպանել իր տնտեսական ծրագիրը: Բայց նա ունի մի նախկին առավելություն. պառլամենտականների մեծամասնությունը նրան համարում է չարիքներից փոքրագույնը»: «Վեկ-տոր» տպագրված հոդվածում ասված էր, որ «Բոլոր քաղաքական խմբավորումները Ռուսաստանում կապված են հայտնում, թե ռեֆորմների հակառակորդները կհասցնեն հավաքել 226 ձայն, որոնք անհրաժեշտ են կառավարությանը անվստահություն հայտնելու համար: Բայց երբ պատգամավորների մեծամասնությունը կլինի կառավարության դեմ, ապա նախագահ Ելցինը կարող է այն ժամանակ արձակված կլինի գանել դրան, երբ 3 ամսվա ընթացքում անվստահությունը կրկնվի»: Եվ այսպես, վարչապետ Չեռնոմիրդինը այսօր ելույթ ունեցավ և պաշտպանեց կառավարության տնտեսական քաղաքականության կուրսը, որը նա խոստովանել, «կառավարելի տնտեսական կայունության և կանխատեսելիության, արտադրության ներդրումների և կենսամակարդակի պահպանման ուղղությամբ առաջնահերթ կայացնելու և պլանավորելու հնարավորությունը»: Պետդուման այնուամենայնիվ դրեց կառավարությանն անվստահություն հայտնելու հարցը, և ընդդիմությունը հավաքեց ընդամենը 194 ձայն:

ԱՅՑ

Ի՞նչ տվեց թուրքական «լրագրական դեսանտը»

Մեկնաբանում է ԱԳՆ բանբերը

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ինչպես հայտնի է, վերջերս Հայաստանում էին գտնվում Թուրքիայի զանգվածային լրատվության 11 խոշորագույն միջոցների ներկայացուցիչ 17 լրագրողներ: Եթե «լրագրողների դեսանտի» փակագիծը, թե Հայաստանում նրանց համար կազմված հանդիպումների ծրագրի առավել սա աննախադեպ իրադարձություն էր: Քանի որ հայտնի են հայ թուրքական հարաբերություններում առկա բազմաթիվ հիմնախնդիրները և բարդությունները, այս լրագրողների հանդիպման հետաքրքրություն առաջացրեց Հայաստանում: Թուրքական մամուլի ներկայացուցիչների այս այցելությանն է վերաբերում մեր զրույցը ՀՀ ԱԳՆ մամլո քարտուղար Արամ Սաֆարյանի հետ:

– Պրն. Սաֆարյան, նախ, ո՞վ է պատվիրել այցելության նախաձեռնությունը, և ինչպե՞ս դրան վերաբերվեցին Հայաստանի իշխանությունները:

– Նման այցելության մասին նախաձեռնությունը ծագել է Պոլսի արտասահմանյան լրագրողների ակումբում: Առաջին անգամ Թուրքիայում և միաժամանակ Թուրքիայում «Ունիվերսալ» արտահայտած Գևորգ Հակոբյանի բազմաթիվ միջոցով նման այցելության կազմակերպման խնդրանքը փոխանցվել էր Հայաստանի արտգործնախարարությանը: Քանի որ այդ նախաձեռնությունը խիստ աննախադեպ էր, դրան պաշտոնական մակարդակով նախապատրաստվել էր պետք: Եվ քանի որ գործ էր հանել խորհրդարանական արձակուրդը, ինչպես նաև շատ դժվար էր մի ծրագրի մեջ ամփոփել հանդիպումներ պետության բարձրաստիճան անձանց հետ, որոնք մեծամասնության տարբեր աշխատանքի և գործուղումների գրաֆիկ ունեն, համաձայնությունը տվեց միայն սեպտեմբեր ամսին: Նույն օրն Հակոբյանի առաջարկով, լրագրողների խմբի Երևանում կեցության ծախսերը ստանձնեց ռուսաստանյան «Լենսեյ» համատեղ ձեռնարկությունը` ի դեմս նախագահ Հարություն Գրիգորյանի: Իրենք թուրք լրագրողները պատրաստ էին, որ մեր համաձայնությունը ստանալուց հետո անմիջապես առաջացրել իրենց խմբագրություններում, և Հայաստանի մեկնող լրագրողներից ոմանք նույնիսկ շտապել էին հետ են կանչվել արձակուրդից: Սա է, եթե համառոտ պատմությունը: Ինձ համար հաճելի է, որ թուրքական «Հյուրիյեթ» թերթը այս անգամ ներկայացրել է որպես Հայաստանի ԱԳՆ-ի նախաձեռնություն կամ նման բան, բայց ինչպես տեսնում եք, դա այնքան էլ այդպես չի եղել:

Տես # էջ 2

ՌԱԿ

Ատենապետների ժողով

Նոյեմբերի 25-ին ՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակում տեղի ունեցավ ՌԱԿ Երևանի և մերձակա շրջանների ակումբների ատենապետների խորհրդակցական ժողովը, որին մասնակցում էին նաև Արմավիրի, Նաիրիի ու Էջմիածնի ակումբները: Բացելով ժողովը, ՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ ընկ. Ռուբեն Միրզախանյանը հաղորդում տվեց ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության հետ ՌԱԿ Հանրապետական վարչության ունեցած համատեղ երկու նիստերի մասին, որից հետո ժողովի մասնակիցները քննարկեցին հանրապետության ներքին քաղաքական կյանքի, նախընտրական գործընթացների ու կուսակցական գործունեության առնչվող հարցեր: Խոսելով Հայաստանում գործող կուսակցությունների միջև ստեղծվող դաշինքների մասին, ՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանն ասաց, որ թեև ՌԱԿ-ը մաս է կազմում վեցյակին,

Տես # էջ 2

Քլինթոնն ու Ասադը գոհ են իրենց հանդիպումից

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ, BBC: Դամասկոսից գալով, նախագահ Քլինթոնն այսօր կեսօրին ժամանեց Երուսաղեմ, որն իսրայելական ոստիկանության կողմից առափակված էր ամեն կողմից, որպես նախազգուշություն այցը խափանելու մասին արաբների սպառնալիքի: Օդանավակայանում մեծագույն պատիվներով ընդունելությունից հետո Մ. Նահանգների նախագահն ուղղվեց Իսրայելի խորհրդարան Քնեսեթ, որտեղ ունեցած կարճ ելույթում ասաց, թե առավոտյան Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադի հետ ունեցած 4-ժամյա հանդիպումից գոհ էր մնացել: Նա ասաց, թե Սիրիա-Իսրայել հակամարտությունը լուծման գործնական փուլ է թևակոխելու, երբ կողմերը համաձայնվեն բարձր մակարդակի հանդիպման ընթացքում փոխզիջման գնալ ՄԱԿ-ի համապատասխան որոշումների շրջանակներում: Իր հերթին Քլինթոնի հետ ունեցած հանդիպումը «առաջադիմական քայլ» նկատեց նախագահ Ասադը, որը հիշեցնելով, թե իր երկիրը 1967 թ-ի պատերազմից ի վեր հաշտարար գիծն է տվել և ակնկալում է պաշտպանել իր հողն ու արժանապատվությունը, պահանջեց իսրայելական ուժերի հեռացումը արաբական գրավյալ բոլոր հողերից, այդ թվում Գոլանի բարձրունքներից: Ինչպես այս տարի Ժնևում Քլինթոնի հետ առաջին հանդիպման ժամանակ, Ասադը մերժելի համարեց «խաղաղություն խաղաղության համար» բանաձևը, փոխարենն առաջ քաշելով «հող խաղաղության դիմաց» կարգախոսը:

digitised by A.R.A.R.@

ՌԱԿ

Ատենապետների ժողով

Սկիզբը էջ 1

այդուհանդերձ դա չի կարելի դիտել որպես նախընտրական բլոկ: «Վեցյակի կողմից ընդունված հայտարարությունը իշխանությունների ընդդեմ հայտարարություն է, որը բխում է ՀՌԱԿ դիրքորոշումներից», ասաց նա: Իսկ ինչ վերաբերում է հնգյակի կողմից առաջարկված փաստաթղթին, ապա դրա որոշ դրույթներ անընդունելի են ՌԱԿ Հանրապետական վարչության համար, մասնավորապես այն դրույթները, որոնք հիմնովին հակասում են ու անհարիր են մասնավոր սեփականության մասին ՌԱԿ-ի սկզբունքներին: ՌԱԿ-ի համար անգործնական է նաեւ ազգային համաձայնության կառավարություն կազմելու պահանջը, երբ նման կառավարության մաս են կազմելու գաղափարախոսական հակադիր բեւեռներում գտնվող կուսակցություններ: Չնայած դրան, ՌԱԿ-ը շարունակելու է ակտիվ շփումներ ունենալ հնգյակի հետ:

ՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամները շեշտեցին նախընտրական դաշինքների ձեւավորման կամ ընդհանրապես ընտրությունների մասնակցության ձեւի որոշման ընթացքում նախեւառաջ ակումբների կարծիքներն ու տեսակետները հաշվի առնելու անխուսափելիությունը, որով վերջնականապես կորոշվի, թե կուսակցությունը ինչպես է մասնակցելու ընտրություններին՝ առանձի՞ն, թե դաշնակցած այլ կազմակերպությունների հետ: Առ այդ, ակումբները առաջարկություններ պետք է ներկայացնեն Հանրապետական վարչությանը: Մի շարք ակումբների ներկայացուցիչներ խստորեն քննադատեցին Հանրապետական վարչության՝ վեցյակին մաս կազմելու կողմնակցությունը, մասնավորապես ՀՀՇ-ի մասնակցության պայմաններում, որի հետ համագործակցությունը, նրանց կարծիքով, հնարավոր չէ այլեւս: Իսկ ուրիշներ, ընդհակառակը, բնական համարեցին ՀՀՇ-ի հետ համագործակցությունը, որպես լիբերալ ուղղության կազմակերպություն, միաժամանակ, անընդունելի համարեցին համայնավարների եւ սոցիալիստների հետ որեւէ համագործակցություն, որով փաստորեն կվտանգվի ազատական ու տնտեսական բարեփոխումների գործընթացը Հայաստանում: Եզրակացությունն այնուամենայնիվ այն էր, որ դեռեւս վաղաժամ է խոսել վերջնականապես ձեւավորված կուսակցական դաշինքների մասին, մանավանդ ընտրությունների մասին օրենքի բացակայության պայմաններում: Ժողովի մասնակիցները միահամուռ այն կարծիքը հայտնեցին, որ կուսակցությունը հավատարիմ պետք է մնա կառուցողական ընդդիմության քաղաքական իր գծին եւ առաջնորդվի ազատական իր սկզբունքներով ու ազգային հայրենասիրական իր հարուստ ավանդներով: Ինչ վերաբերում է ընտրությունների մասնակցության գործնական աշխատանքներին, ապա անհապաղ պետք է ստեղծվի ուսումնասիրող խումբ, որը գիտական վերլուծական ուսումնասիրություններ կպատրաստի ՌԱԿ ՀՎ-ի համար:

Խորհրդակցության ընթացքում խոսվեց ակումբների ֆինանսատնտեսական գործունեության, անդամավճարների գանձման ու ՀՎ-ին ներկայացվող հաշվետվությունների անբավարար վիճակի մասին: Հակառակ այն իրողության, որ վերջին շրջանում գնալով մեծանում է կուսակցականների թիվն ու նորանոր ակումբներ են ստեղծվում, այնուամենայնիվ վերջիններիս կապը ՀՎ-ի հետ մնում է ոչ գոհացուցիչ:

Քննարկվող հարցերի շուրջ իրենց տեսակետներն արտահայտեցին Ասքանազ Նահապետյանը (Մ. Տամասյան ակումբ), Կարեն Կոստանդյանը (ՀՌԱԿ ՀՎ փոխատենապետ), Նորիկ Լեւոնյանը (Էջմիածին), Չարլին Մարգարյանը (Արմավիր), Լեւոն Բաբայանը (ՀՎ փոխատենադպիր), Գեւորգ Միրզախանյանը (Անդրանիկ ակումբ), Պետրոս Քաջախյանը (ՀՀ ԳԽ-ում ՌԱԿ պատգամավորական խմբակցության ղեկավար), Կարո Հակոբյանը (ՌԱԿ ՀՎ գործիչ), Ստեփան Ստեփանյանը (ՌԱԿ հաշվեքննիչ հանձնաժողովի ատենապետ), Ալեքսանդր Թադեւոսյանը (կարգապահական ատյանի նախագահ), Վայազատ Գալստյանը (ՌԱԿ ՀՎ գրասենյակի վարիչ), Գագիկ Գալստյանը (Մյասնիկյանի շրջանային վարչության ատենապետ), Հարություն Կարապետյանը (ՌԱԿ ՀՎ անդամ, պատգամավոր), Սուրեն Հովհաննիսյանը (Չարբախ ակումբ):

Սկիզբը էջ 1

– Գաղտնիք չէ, որ թուրքական մամուլը մի կողմից օգտվում է խոսքի որոշակի ազատություններից, սակայն մյուս կողմից, պետության տեսակետներն ու քաղաքականությունը պաշտպանելու եւ լուսաբանելու առումով նախանձելիորեն միաձայն է: Ձեր կարծիքով ի՞նչն է համախմբել քաղաքական տարբեր ուղղություններ ներկայացնող թերթերի ու հեռուստաընկերությունների ներկայացուցիչներին Հայաստանին միաժամանակ ծանոթանալու ցանկության մեջ: Ի վերջո ո՞րն էր այդ այցելության նպատակը:

– Իսկապես գաղտնիք չէ, որ Թուրքիայի կառավարությունը բավականին կարծր դիրքորոշում ունի ղարաբաղյան հակամարտության եւ մասնավորապես Հայաստանի հարցում: Թուրքիան չի բաժանում Ադրբեջանի

դես ինչ-որ բանի վկայություն է: Այսպիսով, Թուրքիայի թղթակիցներն ու հեռուստալրագրողները Հայաստանի ու հայերի մասին խիստ մոտավոր, երբեմն ոչ ճիշտ ու նույնիսկ վիրավորական պատկերացում են ստացել: Հանուն արդարության պետք է հիշել, որ վերջին 3 տարիների ընթացքում Հայաստան ժամանած 6 թերթերի ու հեռուստաընկերությունների թղթակիցների պատրաստած էպիզոդիկ նյութերն ընդհանուր պատկերն առանձնապես չեն փոխել:

– Կարելի՞ է ձեր ասածից եզրակացնել, որ Թուրքիայում զգացվել է Հայաստանի մասին ավելի ամբողջական ու ճշգրիտ պատկերացում կազմելու անհրաժեշտությունը, եւ սա էլ իր հերթին նշանակու՞մ է արդյոք, որ ներկա այցելությունը կարող է հայ-թուրքական

պատրաստակամություն չի դրսեւորել Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու հարցում: Հայաստանի պաշտոնատարների հետ թուրք լրագրողների հանդիպումների ընթացքում էլ կարծիք բերվել էր այն միտքը, որ քանի դեռ Թուրքիան չի վերացրել էմբարգոն, չի հաստատել դիվանագիտական հարաբերություններ Հայաստանի հետ, չի հրաժարվել հարաբերությունների զարգացման համար անընդունելի պայմաններից, երկկողմ հարաբերությունները դժվար թե էապես բարելավվեն: Այնինչ առկա վիճակը նույնիսկ զարմանալի է, հաշվի առնելով, որ մեր երկու հարեւան պետությունները Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության անդամ են, եւ ինչպես իրենք թուրք լրագրողները նկատեցին, հայկական շուկայում

ԱԶԳ

Ի՞նչ տվեց թուրքական «լրագրական դեսանտը»

Մեկնաբանում է Հայաստանի ԱԳՆ բանբերը

հովանավորի իր դերը եւ առայժմ տնտեսական շրջափակման է ենթարկել Հայաստանին: «Միլլիեթ» թերթի թղթակից Գյոկխա Էրենը նույնիսկ ասաց, որ երբ այլ հարցերում թուրքական թերթերը երբեմն քննադատում են իրենց ներկա կառավարության արտաքին քաղաքականությունը, ապա այս հարցերում կառավարության քաղաքականության եւ հասարակական կարծիքի միջեւ տարաձայնություններ չկան: Միաժամանակ վերջին ամիսների ընթացքում թուրքական մամուլի մանրազնին վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ էապես նվազել կամ նույնիսկ դադարել են հարձակումները Հայաստանի վրա՝ PKK-ին եւ ահաբեկչությանը պետականորեն հովանավորելու, Ադրբեջանի նկատմամբ ագրեսիա ծավալելու կամ էքսպանսիոնիստական նկրտումներ դավանելու մեղադրանքներով: Թուրքական մամուլում գերիշխում է այն տեսակետը, որ Հայաստանից սպասում են ղարաբաղյան խնդրի շուտափույթ լուծում: Ուզում եմ հիշեցնել, որ ըստ էության միակողմանի մոտեցումները ղարաբաղյան հակամարտությանը չեն նպաստել թուրքական քաղաքականության ու դիվանագիտության հեղինակության բարձրացմանը միջազգային ասպարեզներում: Այդ կարծր դիրքորոշումը բազմիցս նույնիսկ որոշակի անհարմարություններ է ստեղծել ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի աշխատանքների ավելի արագ առաջխաղացման համար: Երբ Բաքվում թուրքական լրատվական գործակալություններն ու թերթերը իրենց սեփական թղթակիցներն ունեն, ապա Հայաստանի, առավել եւս Լեռնային Ղարաբաղի մասին տեղից հավաստի տեղեկություններ ստանալու առանձնապես մեծ ձգտում նախկինում չի եղել: Սա նույն-

հարաբերությունների բարելավման փուլի սկիզբը դնել:

– Ձեր հարցի առաջին կեսի համար միանգամայն կասեմ, որ ճիշտ նկատեցիք: Արեւելքում ժողովրդավարության իր մակարդակով հպարտացող թուրքական մամուլը չի շահել Հայաստանի կամ մեր տարածաշրջանային խնդիրների մասին պատրաստած իր միակողմանի նյութերից: Նույնիսկ ավելին, բոլորովին կողմնակի եւ անաչառ ուսումնասիրողը, բաղդատելով վերջին տարիներին եղած թուրքական հրապարակումները մեր մասին, իրավունք ունի ենթադրելու, որ այստեղ քաղաքական միտում կամ նույնիսկ պատվեր կա: Եւ քանի որ հորինվածքներն ու մտացածին տեղեկությունները կարող են ցանկալի տրամադրություններ ստեղծել հասարակության մեջ, բայց դժվար թե օգտակար լինեն իրական քաղաքականության համար, բնական պահանջ է առաջացել ավելի մոտիկից ճանաչել մեր ժողովրդին, որ հարյուրամյակներ շարունակ թուրքերի հարեւանն է եւ ահա երրորդ տարին իր նորանկախ պետականությունն է կերտում: Համոզված եմ, որ թուրք լրագրողների հանդիպումները հայոց խորհրդարանի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի, պետնախարար Սեպուհ Թաշճյանի, արտգործնախարար Վահան Փափազյանի, ինչպես նաեւ մի քանի հեղինակավոր քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարների հետ թուրք լրագրողների համար շատ օգտակար են եղել: Նրանք սկզբնաղբյուրից հնարավորություն են ստացել լսելու եւ գնահատելու մեր պաշտոնական տեսակետները կարեւորագույն հարցերի վերաբերյալ:

Ինչ վերաբերում է հարցի երկրորդ մասին, ապա Թուրքիան դեռեւս

թուրքական բազմաբնույթ ապրանքների վաճառքից շահում են երկու կողմերը: Դժվար է ասել, թե ինչ զարգացում կստանա իրադրությունը այդ լրագրողների պատրաստած նյութերից հետո, բայց մի բան պարզ է, որ միայն լրագրողների, մշակույթի ու գիտության մարդկանց փոխանակած շփումներն ու երկխոսությունը կարող են վերացնել «թշնամու կերպարը»: Ինչ վերաբերում է հայ-թուրքական հարաբերություններում առկա հայտնի բազմաթիվ հիմնախնդիրներին, ապա իբրեւ քաղաքականության տեսության ծանոթ մարդ ինձ թվում է, որ դրանց լուծման համար շատ ավելի տեւական ժամկետներ եւ երկուստեք ջանքեր են անհրաժեշտ, քան, օրինակ, փոխադարձ ճանաչման կամ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու միանվագ ակտը:

– Նախատեսվու՞մ է արդյոք հայ լրագրողների պատվիրակության պատասխան այցելություն Թուրքիա, եւ ինչպե՞ս եք պատկերացնում դրա կազմակերպումը:

– Թուրք լրագրողները բանավոր մի քանի անգամ կրկնեցին հայաստանցի լրագրողներին իրենց երկրում տեսնելու ցանկությունը: Բայց պարզ է, որ նման պատվիրակության այցը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ միջոցներ եւ կազմակերպչական ջանքեր պետք կլինեն: Կարծում եմ, որ երբ Թուրքիայում հովանավոր գտնվի, եւ ճշտվեն կազմակերպչական մի շարք հարցեր, այդ այցելությունը միանգամայն հնարավոր է եւ նույնիսկ օգտակար կլինի: Ճիշտ կլինի, որ Թուրքիայում մոտիկից ճանաչեն հայաստանցի լրագրողին ու մարդուն այնպիսին, ինչպես որ նա կա, իր աշխարհայացքով ու մասնագիտական պատրաստվածությամբ:

ԱՆԾՈՒԴԱՐԸ

Արշակ Սադոյան. «Այս երկրում օրենք չի գործում»

«Ազատություն» ռադիոկայանը նոյեմբերի 24-ին հաղորդել է հարցազրույց Արշակ Սադոյանի հետ:

– Ի՞նչ կարծիքի է Սադոյանը պառլամենտական կառավարման հայեցակարգի մասին:

– Ես ծիծաղում եմ այդ բանի վրա: Այդ կարծիքը իմ մասին ունի ներքին, ավելի խոր պատճառներ: Հիմնական պատճառը հետեւյալն է. այս երկրում ղեկավարություն ընդհանրապես չկա: Օրենք չի գործում: Ամեն մեկը վերցնում է այնքան իշխանություն, ինչքան կարողանում է վերցնել:

– Ինչո՞ւ եք քննարկվող բոլոր հարցերի վերաբերյալ ելույթ ունենում:

– Այն, ինչ կատարվում է ԳԽ-ում, նրա նախագահի, նրա առաջին տեղակալի կողմից, բազմիցս անվանել եմ սկզբից՝ մանր խորամանկություններ, հիմա՝ մանր սրիկայություններ, իսկ վերջին օրինակները վկայում են վարձու սրիկայությունների մասին:

– Արդյոք Սադոյանը ընդունո՞ւմ է, որ ինքն իր հանձնաժողովում իշխանազանցության հակումներ ունի, ինչում նրան վերջերս մեղադրեց Սամսոն Ղազարյանը:

– Մեր հանձնաժողովի աշխատանքները փորձում են տապալել որոշ մարդիկ առաջին հերթին՝ Բաբկեն Արարքցյանի եւ Արա Սահակյանի դրդմամբ: Չմասնակցելով հանձնաժողովի աշխատանքներին, չկատարելով իրենց ֆունկցիաները՝ փորձում են մեղադրել հանձնաժողովի նախագահին այն դեպքում, երբ խոսքը անմիջականորեն վերաբերում է իրենց պարտականությունների կատարմանը: ԳԽ առաջիկա նիստերում ամենայն հավանականությամբ կանեմ մի հայտարարություն, որի մեջ կնշեմ, թե ինչ եմ հասկանում վարձու սրիկայություններ ասելով: Կարող եմ տալ այդ տիպի նախագահության անդամների անուններ: Մարդ պետք է առաջին հերթին պատասխանատվություն ունենա իր պաշտոնի, իր դիրքի առջեւ եւ հասկանա մի բան. իշխանությունը ոչ թե վայելքի, անձնական շահի համար է, այլ ծառայություն է: Ծառայություն, որը ցավոք շատերը չեն ընդունում եւ մտածում են՝ «դե լավ, ինչ կարիք կա մտնել բախումների մեջ, բարդություններ ստեղծել»: Այս մոտեցումը, իմ կարծիքով, անընդունելի է: ԼՏ

ԵՐԵՎԱՆ

Դեղերի գները վերահսկվում են պետականորեն

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Դեղատների վարչության պետի տեղակալ Գագիկ Մկրտչյանի կարծիքով, դեղամիջոցների օրեցօր աճող գները պայմանավորված են հիմնականում ՌԴ ռուբլու սղաճով: Քանի որ այսօր Հայաստան ներմուծվող դեղամիջոցների մեջ մեծ մաս է կազմում Ռուսաստանի արտադրանքը, ապա բնական է, որ ռուսական ռուբլու սղաճը ուղղակիորեն ազդում է դեղերի գնագոյացման վրա, թեեւ առանձին դեպքերում դեղամիջոցների գները որոշում են ՀՀ ֆինանսների, էկոնոմիկայի եւ առողջապահության նախարարությունները: Այս նախարարությունների կողմից են որոշվում անցյալ տարվա ապրիլին եւրոպական համագործակցության տրամադրած 2 մլն էկյուի արժողությամբ դեղամիջոցների գները: Թեեւ այդ գները փոփոխվում են ամեն եռամսյակը մեկ, սակայն այնուամենայնիվ, դրանք վերահսկվում են պետականորեն:

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Փոփոխություն կմտցվի հայոց լեզվի քննության կանոնակարգում

Վճարովի ուսուցման վճարաչափը պետք է համապատասխանի կառավարության որոշմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: ՀՀ բուհերի նախարարության եւ լեզվի պետական տեսչության որոշման համաձայն, հաջորդ տարի փոփոխություն կմտցվի բուհերի ընդունելության քննությունների ընդունված կանոնակարգի մեջ: Փոփոխությունը վերաբերում է «հայոց լեզու» քննական առարկային: Թե ինչպես կանցկացվի քննությունը, դեռ որոշված չէ, նախարարության առաջարկությունների համար դիմել է հանրապետության բոլոր բուհերին, կազմվել է համապատասխան հանձնաժողով: Ինչպես հայտնեցին նախարարությունում, մինչեւ դեկտեմբերի 15-ը հանձնաժողովը որոշում կընդունի, որը կհրապարակվի մամուլում:

1994 թ. հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ են ընդունվել պետական պատվերով 4411 դիմորդներ, իսկ վճարովի ուսուցման գծով 1919 դիմորդներ: Վճարովի ուսուցման վճարի չափը հանրապետության բոլոր բուհերում սահմանվում է ՀՀ կառավարության 1993 թ. հուլիսի 28-ի թիվ 392 որոշման համաձայն, ըստ որի, սահմանված վճարաչափը նույնն է հանրապետության բոլոր բուհերի համար անխտիր: Չնայած դրան, բժշկական ինստիտուտի ղեկավարությունը սահմանել է վճարի իր չափաքանակը:

ԿԱՊԵՐ

Սիրիական ապրանքների ցուցահանդես-վաճառք Երեւանում

Օրերս Սիրիայի Արաբական Հանրապետությունում Հայաստանի Հանրապետության գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Դավիթ Հովհաննիսյանը հանդիպեց ՍԱՀ տնտեսության եւ արտաքին առեւտրի նախարար Մուհամեդ Իմադիի հետ: ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից «Նոյյան տապան» գործակալությանը հայտնեցին, որ հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին Սիրիայից Հայաստանի համար սննդամթերքի եւ գյուղատնտեսական տարբեր ապրանքների գնման, ինչպես նաեւ Երեւանում սիրիական ապրանքների ցուցահանդես-վաճառքի կազմակերպման հետ կապված հարցեր: Հանդիպումն անցավ բարեկամական մթնոլորտում:

ԼՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԼԵՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Ենթ.
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը [illegible]
Apple Macintosh համակարգչային ծառայությունը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԹԲԻԼԻՍԻ

«Վրաստանը դաժան բաժին ընկավ Ռուսաստանին»

1995 թ. մարտ ամսին նախատեսվում է Վրաստանում նշանակել նախագահական ընտրություններ: Առ այսօր միակ թեկնածուն հենց Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն է: Սակայն թեկնածուի վիճակն այնքան էլ «անամպ» չէ: Չնայած այն բանին, որ Էդուարդ Շեւարդնաձեի ռեյտինգն ամենաբարձրն է, մինչեւ եկող տարվա մարտ ամիսն այն կընկնի, եթե նա մի շարք բացասական աշխատանքներ չկատարի: Էդուարդ Շեւարդնաձեի համար մեծ նշանակություն ունի ԱՊՀ վերջին գագաթաժողովը, որտեղ Վրաստանը փաստաթուղթ ստորագրեց ԱՊՀ երկրների տնտեսական դաշինքի ստեղծման վերաբերյալ: Սակայն այդ փաստաթղթի մի շարք դրույթներ, մասնավորապես այդ «դաշինքի» «վերազգային» բնույթի հարցը եւ լիազորությունների հանձնման կետն ընդդիմությունն օգտագործում է Էդուարդ Շեւարդնաձեին վրաց ժողովրդի ազգային շահերի դավաճանության մեջ մեղադրելու համար: Իրավիճակը սրեց նաեւ Ռուսաստանում Վրաստանի դեսպան Վալերիան Ադվաձեի ելույթը Վրաստանի հեռուստատեսությամբ, որտեղ նա ասաց, թե Բորիս Ելցինի ԱՄՆ կատարած վերջին այցի ընթացքում որոշվել է անաղմուկ կերպով ազդեցության ոլորտներ ստեղծել, եւ Վրաստանը բաժին է ընկել Ռուսաստանին: Դրանից հետո է Էդուարդ Շեւարդնաձեն սկսեց զգուշորեն խոսել լիազորությունների հանձնման մասին: Թեեւ ամենքի համար պարզ է, որ ԱՊՀ ապագա տնտեսական դաշինքում քվեների 50 տոկոսը պատկանում է Ռուսաստանին, իսկ Վրաստանը կունենա մեկ տոկոսից փոքր-ինչ ավելին:

Ռ. Գ.

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Չեչնիա. «Ռուսաստանն ուրիշ ելք չունի»

Իրադրությունը Չեչնիայում վերջերս կտրուկ սրվել է: Չնայած հակադուդաեւյան ուժերի համախմբմանն ուղղված որոշակի քայլերի ձեռնարկմանը, ընդդիմությունն այնուամենայնիվ չկարողացավ լիակատար միասնության հասնել: Մինչդեռ Չեչնիայի նախագահ Ջոխար Դուդաեւը գործում է «ցրպահանջ» սկզբունքով, ինչպես ինքն արտահայտվեց «Ազատություն» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում: Դա նշանակում է, որ Ռուսաստանի ղեկավարությունը հասցեագրված մեղադրանքներին զուգընթաց Ջոխար Դուդաեւը ձեռնամուխ է եղել կոնկրետ գործողությունների: Իր հարցազրույցում նա ասաց. «Մենք կջանանք ոչնչացնել բոլոր ելուզակախմբերը», որոնք չգիտես ինչու Ռուսաստանի զանգվածային լրատվության միջոցներում հորջորջվում են «ընդդիմություն»: Նա իր պաշտոնում կմնա այնքան ժամանակ, քանի դեռ ողջ է թեկուզ մեկ չեչեն, ասաց Դուդաեւը:

Ռուսական կողմը կրկին հանդես եկավ այն կարծիքով, թե Չեչնիա զինված ուժեր չեն մտցվի: Սակայն պաշտոնական Գրոզնին հայտարարություն է անում այն մասին, թե այսպես կոչված ընդդիմությունը իր շարքերը համալրում է Մոսկվայի, Սարատովի, Ռոստովի մարզերից եկած վարձկանների զորախմբերի հաշվին: Սակայն այդ բոլոր խմբավորումները տարբերվում են ըստ ազգության. չեչենականները անմիջապես անցնում են Ջոխար Դուդաեւի կողմը, իսկ ոչ չեչենական կազմավորումները՝ ընդդիմության կողմը:

«Չեչնիայում չեչենների միջեւ պատերազմ չի լինի, իսկ մյուս բոլոր ելուզակախմբերն աստիճանաբար կոչնչացվեն», պատասխանատու կերպով հայտարարեց նախագահ Ջոխար Դուդաեւը: Դուդաեւի հարցազրույցի գլխավոր միտքն այն է, որ «Ռուսաստանը ուրիշ ելք չունի, բացի Չեչնիայի ղեկավարության հետ բանակցությունների սեղանի շուրջը նստելը»: Հընթացս Ջոխար Դուդաեւը մի շարք նկատառումներ արտահայտեց Ռուսաստանի որոշ քաղաքական գործիչների վերաբերյալ: Այսպես, նա ֆեդերական հանցանքների մեջ մեղադրեց Սերգեյ Շախրային եւ հանգամանորեն անդրադառնալով վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինին նշեց, որ նա ամենից օրինական եւ բանիմաց մարդն է Ռուսաստանի կառավարությունում:

Իհարկե, Ռուսաստանը դեռ ունի քաղաքական մեծ հնարավորություններ: Չեչնիայի ճգնաժամի լուծման լծակների մեջ նկատելի է կազակների խաղաքարտն օգտագործելու միտումը: Չեչնիայի կազակները պահանջում են իրենց զենք տալ հանրապետության տարածքում կազակական ստանիցաների պաշտպանության համար: Իրավիճակը շիկացավ հատկապես երկու կազակների սպանությունից, սահմանային միջադեպերից հետո:

Ջոխար Դուդաեւի գլխավոր հույսը ռուսաստանցի ժողովրդավարներն են:

Ռ. Գ.

Գեներալ Յակուշեւ. Այս ընթացքով գաղթականների վերադարձը կտեւի հիսուն տարի

ԹԲԻԼԻՍԻ, 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Եթե գաղթականների Աբխազիա վերադառնալը շարունակվի այժմյան տեմպերով, ապա կավարտվի 50 տարուց ոչ շուտ: Այդ մասին ասաց վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում ռուսական խաղաղարար ուժերի հրամանատար գեներալ Վասիլիի Յակուշեւը: Նա պատմեց, որ Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ հանդիպման ժամանակ ինքն առաջարկել է մի շարք միջոցառումներ, որոնք թույլ կտան արագացնել գաղթականների վերադարձը: Մասնավորապես կարելի է անցակետերի թիվը հասցնել 4-6-ի: Անդրադառնալով Գալիի շրջան վերադարձողների անվտանգության երաշխիքներին, գեներալն ընդգծեց, որ ռուսական խաղաղարար ուժերը դրա համար իրենց կարելին կանեն:

Գորբաչով. Ռուսաստանում անհապաղ ազատ ընտրություններ

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Նախկին ԽՍՀՄ նախագահ Միխայիլ Գորբաչովը կոչ արեց Ռուսաստանում անհապաղ անցկացնել նախագահի, խորհրդարանի, տեղական իշխանությունների ազատ, ժողովրդավարական ընտրություններ, որոնք երկրում ժողովրդավարական իշխանության հաստատման կարեւոր քայլ կդառնան:

Չորեքշաբթի օրը տարածված բաց նամակում Գորբաչովը պնդում է, թե Ռուսաստանի այսօրվա բոլոր աղետները հասարակության մեջ ժողովրդավարական արժեքների անկայունության, իշխանության վարկաբեկման, ժողովրդավարական սկզբունքների անտեսման հետեւանք են: Քաղաքական ներկա գծի շարունակումը կարող է սոսկ ուժեղացնել ռեւանշիզմի սոցիալական հիմքը եւ, վերջին հաշվով, հասարակության ընթացքը շրջել, ընդգծվում է նամակում:

Վլադիսլավ Արձինբան վրդովված է, որ Աբխազիային հաշվի չեն առնում

ՍՈԽՈՒՄ, 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Աբխազիայի ԳԽ նախագահ Վլադիսլավ Արձինբան վրդովմունք հայտնեց այն կապակցությամբ, որ Վրաստանն ու Ռուսաստանը փորձում են Աբխազիայի թիկունքում որոշել վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում ռուսական խաղաղարար ուժերի մանդատը: Արձինբայի խոսքերով, ՄԱԿ-ի խմբի ստորագրած բոլոր փաստաթղթերում Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերի պարտականությունը սահմանվում է միայն վրաց-աբխազական սահմանում կրակի դադարեցումը: Իսկ շրջանում ոստիկանական պարտականություններ պետք է կատարի աբխազական միլիցիան, հայտարարեց նա:

Նավթային վթար Կոմիում

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսական կառավարական պատվիրակությունը մեկնել է Կոմի՝ քննելու այս արկտիկական շրջանում նավթի արտահոսքի հետեւանքով ստեղծված կացությունը: Պատվիրակությունը գլխավորում է բնապահպանության փոխնախարար Վիկտոր Կոսիցինը: Շրջակա միջավայրի պահպանության գծով Կոմիի պետական կոմիտեի պետ Նիկոլայ Բալինը եւս մեկ անգամ նշել է, որ իրականում նավթամուղի վթարի հետեւանքով արձանագրված նավթի արտահոսքն այդքան մեծ չէ, որքան ասում են ամերիկացի փորձագետները: Նրա խոսքերով, վնասված նավթամուղից արտահոսել է շուրջ 14 հազար տոննա նավթ:

Մինչդեռ շրջանում գտնվող ամերիկյան նավթային ընկերությունների փորձագետների կարծիքով, նավթամուղից արտահոսել է շուրջ 300 հազար տոննա նավթ: Դա երեք անգամ ավելի շատ է, քան 1989 թվականին Ալյասկայում լցանավի վթարի հետեւանքով տեղի ունեցած նավթի արտահոսքը: Արեւմտյան ռադիոկայանների տվյալներով, արտահոսքից տուժած տարածքը կազմում է 68 հազար քառակուսի կիլոմետր:

Վթարը տեղի է ունեցել «Կոմինեֆտ» ընկերության նավթամուղում: Դեռ այս տարվա փետրվարին այդ նավթամուղում ճեղքվածք էր առաջացել: Հոկտեմբերին քանդվել էր նավթի արտահոսքը կանխելու նպատակով կառուցված ամբարտակը:

Թուրք լրագրողը կասկած է հայտնում ատոմակայանի անվտանգության վերաբերյալ

AIS, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ: Անգլիական BBC միջազգային լրատվական ծառայությունը հոկտեմբերի 26-ին եթեր է արձակել թուրք լրագրող Ջեյազ Պիրի հարցազրույցը Մեծամորի ատոմակայանի մասին: Լոնդոնում 6-րդ ալիքի ունկնդիրներին վերջինս հայտարարել է, որ «Հայկական իշխանությունները 70 միլիոն դոլլար են ծախսել ատոմակայանի վերականգնման աշխատանքների համար եւ նախատեսում են 2 ռեակտորներից մեկը շահագործման հանձնել 1995 թվականի առաջին եռամսյակի ընթացքում: Նրանք պնդում են, որ խորհրդային շրջանում կառուցված ատոմակայանը վերջերս վերականգնվել է արեւմտյան տեխնոլոգիայի պահանջներին համապատասխան եւ Միջազգային ատոմային էներգիայի վարչությունից երաշխավորագիր են ներկայացնում, որ այն ամբողջովին անվտանգ է դարձել»:

«Սակայն հայկական կառավարությունը չկարողացավ մեզ թույլտվությունը, ցույց տալ այդ փաստաթղթերը, ավելացրել է թուրք լրագրողը, այնպես որ հայերի տված բոլոր երաշխիքները առայժմ լոկ խոսքեր են»: Ջեյազ Պիրը նույնպես նշել է, որ հակառակ իրենց տրված խոստումներին պետնախարար Սեդրակ Թաշճյանի կողմից, հայկական կառավարությունը մերժել է թուրք լրագրողներին այցելել ատոմակայան, դա էլ իրենց մեջ ավելացրել է կասկածանքները նրա անվտանգության վերաբերյալ:

Նա մեջ է բերել Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահի խոսքերը այն մասին, թե «ատոմակայանի գործարկումը հնարավորություն կտա ստեղծելու այն գումարը, որը հետագայում կծախսվի անվտանգության լրացուցիչ միջոցառումներ ձեռնարկելու», մեկնաբանելով դրանք այնպես, որ ուրեմն ներկայիս անվտանգության պայմանները այնքան էլ բավարար վիճակում չեն:

«Չորս տարվա անգործությունից հետո, կուտակված միջուկային թափոնների հարցը ամենաբարդ խնդիրն է այժմ, որին պետք է դիմակայեն ոչ միայն հայերը իրենց հայրենիքում, այլ նաեւ հարեւան երկրների ժողովուրդները», շարունակել է նա իր ելույթը, ավելացնելով, որ Ղարաբաղի եւ թուրքական շրջափակումից հետո ատոմակայանը կարող է դառնալ թուրք-հայկական հարաբերությունների գործում հերթական խոչընդոտ: «Հայկական կառավարությունը նախատեսում է Ռուսաստանին վճարել 25 միլիոն դոլլար թափոնները տեղափոխելու համար, բայց հայերն այնքան էլ մտահոգված չեն, թե որտեղ կփոխադրվեն այդ թափոնները: Մեր հարցին, թե կարո՞ղ են դրանք Սեւ ծովում թափվել, նրանք կտրուկ պատասխանում են, թե դա Ռուսաստանի գործն է», եզրափակել է թուրք լրագրողն իր ելույթը հարցականի տակ դնելով հայ-թուրքական հարաբերությունների հետագա ճակատագիրը:

■ ***Կքննարկվի նախկին ԽՍՀՄ տարածքում խաղաղարար գործողություններին ԱՊՀ երկրների մասնակցության հարցը:*** *Ուրբաթ օրը Պետերբուրգում կայանալիք ԱՊՀ միջխորհրդարանային ժողովի խորհրդի նիստում առաջնային հարցերից մեկը լինելու է նախկին ԽՍՀՄ տարածքի թեժ կետերում խաղաղարար գործողություններին ԱՊՀ երկրների մասնակցության հարցը, հայտնեց Դաշնության խորհրդի լավատեղյակ աղբյուրներից մեկը: Նրա խոսքերով, ռուսական կողմը մտադիր է ԱՊՀ մյուս երկրների ներկայացուցիչներին դրդել [illegible] խաղաղարար գործողություններին իրենց երկրների մասնակցությանը: Այդ գործողությունների բեռն այժմ ընկած է հիմնականում Ռուսաստանի վրա:*

ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ

Ադրբեջանցի ահաբեկիչները 2 միլիոն դոլլար են պահանջում

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանի իշխանությունները կես միլիոն դոլլար են փոխանցել Դաղստանի մայրաքաղաքում քաղաքացիական ինքնաթիռ առեւանգած երկու ահաբեկիչներին: Ինքնաթիռից ազատ են արձակվել եւս մի քանի ուղեւորներ: Այժմ ՅԱԿ-40 ինքնաթիռում մնացել են անձնակազմի երեք անդամներ եւ յոթ ուղեւոր: Ահաբեկչական գործողության սկզբում ինքնաթիռում կար 27 ուղեւոր: Ռուսաստանի պաշտոնյաները շարունակում են բանակցել ահաբեկիչների հետ, որոնց պահանջով ինքնաթիռը լիցքավորվել է: Նախապես հաղորդել էինք, որ ինքնաթիռը զավթել է մի ահաբեկիչ, սակայն ավելի ուշ պարզվեց, որ ահաբեկիչները երկուսն են՝ ազգությամբ ադրբեջանցի: Նրանք պահանջում են երկու միլիոն դոլլար եւ ցանկանում են ինքնաթիռով մեկնել իրանական Թավրիզ քաղաք, ուր բնակվում են մեծ թվով ադրբեջանցիներ: Թեհրանը թույլ է տվել, որ ինքնաթիռը վայրէջք կատարի Իրանում, Վրաստանը նույնպես ընդունել է նման խնդրանքը, իսկ Ադրբեջանը մերժել է: 22 եւ 30 ամյա ահաբեկիչները զինված են նռնակով ու դանակով: Ռուսաստանի պաշտոնյաների տեղեկատվության համաձայն, օդակայանի շրջանում գտնվում են հատուկ զինվորական միավորման մարտիկները:

Պարետային ժամ Լ. Բադախշանում

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Տաջիկստանի իշխանությունները պարետային ժամ են մտցրել Լեռնային Բադախշանի շրջանում, որը համարվում է մահմեդական ընդդիմության հենակետ: Երկրի ՆԳՆ նախարարի տվյալներով, տեղի իշխանությունները համաձայնություն են տվել այս քայլին: Պարետային ժամը գործելու է երեկոյան ժ. 10-ից մինչեւ առավոտյան ժ. 5-ը: Հիշեցնենք, որ նոյեմբերի 6-ին Տաջիկստանում կայանալու են նախագահական ընտրություններ:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Հուսեյնովը տակավին անհանգստացնում է

Ադրբեջանում շարունակվում են կրքերը բորբոքվել նախկին վարչապետ Հուսեյնովի անվան շուրջ: Հաղորդագրություններ են հայտնվել այն մասին, որ ռուսների հսկողության տակ գտնվող Գաբալինի ռադիոլոկացիոն կայանի օժանդակությամբ նա նախկին պաշտպանության նախարար Ղազիեւի հետ տեղափոխվել է Ռուսաստան: Պաշտոնապես այս լուրը հերքվել է՝ նշելով, որ սեպտեմբերի 22-ից, երբ Ազգային անվտանգության նախարարության մեկուսարանից փախան չորս ձերբակալվածներ, կայանը բերված է ռազմական պատրաստության եւ յուրաքանչյուր քայլ համաձայնեցնում է Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության հետ:

Մյուս կողմից, Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովն իր հեռուստաելույթում հայտարարել է, որ ԱՊՀ անկախ կառույցները չեն կարող միջամտել Ադրբեջանի ներքին տնտեսական կամ քաղաքական կյանքին: Նա տեղեկացրեց, որ այս կարծիքն է հայտնել նաեւ Մոսկվայում ԱՊՀ Միջպետական տնտեսական հանձնաժողով ստեղծելու համաձայնագիրը ստորագրելիս: Հասանովը նշել է, որ Ադրբեջանը ստորագրել է բոլոր փաստաթղթերը, բացառությամբ ԱՊՀ ընդհանուր սահմանների համատեղ պահպանության մասին պայմանագրի: Արտգործնախարարը միաժամանակ տեղեկացրել է, որ Հեյդար Ալիեւի հետ հանդիպման ժամանակ ՌԴ վարչապետ Վ. Չեռնոմիրդինն իր գոհունակությունն է արտահայտել արեւմտյան նավթային ընկերությունների հետ Ադրբեջանի ստորագրած համաձայնագրերի առնչությամբ:

Ադրբեջանում ավելի քան եռապատկվել են նավթի եւ բնական գազի գները: Այսօր կառավարությունը հայտարարել է, որ հում նավթի 1 խմի գինը 7 հազար 500 մանաթից բարձրացվում է 26 հազար մանաթի: Բնական եւ խտացված գազի գինը նույնպես աճել է ավելի քան երեք անգամ: Բաքուն անսպասելիորեն է գնացել այս քայլին գների բարձրացման նախօրեին լիցքավորման կայաններում հերթեր չեն եղել: Ադրբեջանի նախագահ Հ. Ալիեւն այսօր կարգադրեց կրկնապատկել նվազագույն աշխատավարձը, որը երկու հազար մանաթից հասավ չորս հազարի: Ադրբեջանի միջին աշխատավարձը կազմում է 14 հազար մանաթ, մինչդեռ կենսամիջոցների զամբյուղի գինը կազմում է 44 հազար մանաթ:

ՓԱՍՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Սփյուռքից

Անցյալ տարի մեր հրատարակած համարներից մեկում հաղորդել էինք, թե ամերիկահայ հայտնի ճարտարապետ եւ Ալեք Մանուկյանի անձնական գրասենյակի վարիչ Երվանդ Ազատյանը անվստահության դատ էր բացել Նյու Յորքում Էդի Պողոսյանի տնօրինությամբ ու խմբագրությամբ լույս տեսնող «Արմինիըն Ռիփորթըր» շաբաթաթերթի դեմ, 1987-89 թթ-ին այդ թերթի էջերում հրատարակված անվստահելի, հերյուրածո հոդվածների անհիմն ամբաստանությունները հետ կոչել տալու պահանջով: Հաղորդել էինք նաեւ, թե 1989 թ. հուլիսին ամերիկյան երկրային դատարանում կայացած համաձայնությունը (նույն թերթում հերքումնագրի հրատարակում եւ 50 հազար դոլլար հատուցում) չհարգելու պատճառով, Ե. Ազատյանն 1991 թ. մարտին կրկին էր դիմել դատարան, որը վճռել էր 164,012.68 դոլլարի վնասուց հատուցման տուգանք վճարել տալ «Ռիփորթըր»-ին: Սակայն «Ռիփորթըր» խուսափելու համար տուգանքի վճարումից, դիմել էր խարդախության՝ «փոխել» էր թերթի անվանումը, դրա վրա մանր տառերով ավելացնելով «միջազգային» (International) բառը (հնարանք՝ որը մեր մոտ ՀՀ արդարադատության նախարարության օգնությամբ որոշ «կուսակցություններ» առայժմ բարեհաջող կիրառում են անպատիժ...), իսկ ներկայանալով որպես «նոր» թերթ: Համոզված, որ շաբաթաթերթը նույնանալ չանելու դատարանի վճիռը գործադրելու, Երվանդ Ազատյանը 3-րդ անգամ էր դիմել Մ. Նահանգների Արեւելյան երկրամասի դաշնակցային դատարան: Եւ ահա, այս տարվա սեպտեմբերի 24-ին «Արմինիըն Ռիփորթըր» շաբաթաթերթը պաշտոնապես հետ կոչում կատարելով, ի վերջո գործադրած եղավ 1989 թ. հուլիսին դատարանում կայացած համաձայնությունը, իբրեւ հետեւանք Ե. Ազատյանի կողմից բացված անվստահության դատին: Հինգ տարվա ապառումից հետո թերթում լույս տեսած այդ հերքումը աներկբա է եւ անթարգմանելի: Այն ոչ միայն հետ է կոչում թերթում լույս տեսած անճիշտ հոդվածները, այլեւ այն շինծու նամակները, ստորագրված անգո անունների անունով, որոնք հրատարակվել էին ի պաշտպանություն այդ հոդվածների: Եր. Ազատյանն ընդունելով հերքումնագիրը, որը թարգմանաբար հրատարակում ենք ստորեւ, ընդառաջ նաեւ ներումի խնդրանքը, բայց նկատի ունենալով շաբաթաթերթի նյութական ծանր վիճակը եւ ցանկանալով վերջ տալ 5 տարի տեւած անհաճո վեճին, ընդունեց եւ ստացավ նաեւ 10 հազար դոլլարի վնասուց հատուցման տուգանքը, ինչը խորհրդանշում է թերթի խմբագրության դիտավորությունը՝ վերահաստատել իր անունն ու համբավը:

ՄԱՄՈՒԼ ԵՎ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմինիըն Ռիփորթըր» թերթը հետ է կոչում Երվանդ Ազատյանի դեմ հրատարակված հոդվածները եւ վճարում 10 հազար դոլլար տուգանք

1987 թ. հունիսի եւ 1989 թ. փետրվարի միջեւ «Արմինիըն Ռիփորթըր» թերթում հրապարակված հոդվածներով հաղորդել էինք, թե պրն. Երվանդ Ազատյանը Ալեք Մանուկյանի հատուկ օգնականը, հանցավոր էր բազմաթիվ սխալ արարքների պատճառով. «Արմինիըն Ռիփորթըր» թերթը այսու հետ է կոչում այդ բոլոր ամբաստանությունները:

Այն 5 հոդվածները կամ խմբագրականները, որոնցում մեղադրվում էր պրն. Ազատյանը, հետեւյալներն էին.

«Սարգիս Սողանալյանի դեմ ՌԱԿ Արեւելյան ափի մասնաճյուղի սկզբնական արշավը կազմակերպված է ճնշված Եր. Ազատյանի կողմից» (1987 թ. հունիս 4):

«Ե. Ազատյան պրն. Մանուկյանի օգնականը, համարվում է մեքենայությունների ու նենգության վարպետ, որն օգտագործում է իր գործատուի համբավը» (1987 թ. հուլիսի 9):

«Խմբագրի մեկնաբանությունները, ծաղրանկար» (1987 թ. օգոստոս 9 եւ 27):

«Ե. Ազատյան Ալեք Մանուկյանի օգնականը, անվստահելիության մի մեծ դաս է բացում «Արմինիըն Ռիփորթըրի» դեմ» (1989 թ. փետրվարի 2):

«Արմինիըն Ռիփորթըրի» մեջ հրատարակվեցին նաեւ խմբագրությանն ուղղված 2 նամակներ, որոնք հետագային պարզվեց, թե լույս էին տեսել երեւակայական անձերի անունով. դրանք էին «Գնահատվում է Ռիփորթըրի գործը Ե. Ազատյանի մասին» (1987 թ. հուլիսի 4), ստորագրված ոմն Նաիրի Բարխյանի կողմից, որը անգո մի անձ է (ենթադրաբար Լոս Անջելեսից), եւ երկրորդ նամակը «Ե. Ազատյանն աշխատում է իր անձնական շահի համար» (1987 թ. օգոստոսի 6), լույս է տեսել Անահիտ Արեւյան անգո մի անձի անունով (ենթադրաբար Վեն Նույսից, Քալիֆորնիա):

Վերոհիշյալ հոդվածներն ու նամակները ամբաստանում էին Եր. Ազատյանին, թե նա չարաշահում է իր պաշտոնը որպես պրն. Մանուկյանի օգնական, պահանջելով եւ ստանալով հատուկ ծառայություններ՝ փոխհատուցման ձեւով, կաշառքներ բաժանելով եւ անձնական անտեղի ազդեցությամբ հակակշռելով ամբողջ աշխարհում ՌԱԿ-ի մամուլը ի նպաստ իր անձի: Նրա դեմ ամբաստանություններ էին եղել նաեւ ՀԲԸ Միության եւ Թեքեյան մշակութային միության առնչությամբ:

Անցյալ տարվա ընթացքում պրն. Ազատյանի եւ այս թերթի կողմից կատարված հետազոտությունները պարզեցին, թե «Արմինիըն Ռիփորթըրին» տրված մի շարք տեղեկություններ անճիշտ եւ մոլորեցնող էին: Համակերպվելով իրողությունները ամբողջական ճշգրտությամբ եւ արդարացի ներկայացնելու այս թերթի պատասխանատվության, «Արմինիըն Ռիփորթըր» թերթն այժմ ընդունում է, թե պրն. Ազատյանի դեմ եղած ամբաստանություններն ամբողջովին սխալ էին եւ մոլորեցուցիչ:

Ինչպես արդեն հաղորդել էինք, պրն. Ազատյանը դատ բացեց այս թերթի դեմ, պնդելով, որ իր մասին գրված հոդվածներն անվստահելի էին: Եւ հակառակ մեր այն բնութագրման, թե բացված դատը պարզապես «սադրանք պատճառելու նպատակով» արված քայլ էր, Մ. Նահանգների շրջանային դատարանը մերժեց «Արմինիըն Ռիփորթըրի» պահանջը եւ որոշեց, որ Ազատյանն իրավունք ուներ անվստահության եւ վարկաբեկման իր դատը շարունակելու: Մեծ թվով վկաների կողմից հայտարարված տվյալներ եւ այլ փաստեր նկատի առնելով, թե այդ 5 հոդվածներն ու խմբագրականներն անճիշտ էին եւ հրատարակվել էին առանց պատշաճ ճշգրտման:

Այս թերթը խորապես ցավում է պրն. Ազատյանի դեմ կատարված անձնական հարձակումների համար եւ ներողություն է խնդրում նրանից բոլոր այն վնասների համար, որոնց ինքն անձամբ ենթարկվել է, կամ ենթարկվել են պրն. Մանուկյանը, ՀԲԸՄիությունը, Թեքեյան մշակութային միությունը կամ ՌԱԿ-ը: «Արմինիըն Ռիփորթըր» շարունակական հաջողություն է մաղթում պրն. Ազատյանին հայ գաղութին եւ հայ գրականությանը ընծայած նրա բազում իրագործումների կապակցությամբ:

«Արմինիըն Ռիփորթըր»
Նյու Յորք, 1994 թ., սեպտեմբեր 24

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ

«Ալֆա-Օմեգան» վստահեցնում է, որ իր պայմանը չի խախտի

«Ալֆա-Օմեգա» ընկերության ղեկավարները՝ ընկերության նախագահ Կարեն Նահապետյանը, գլխավոր տնօրեն Արթուր Հակոբյանը, փոխտնօրեն Հայկ Ավագյանը եւ գլխավոր հաշվապահ Պավլիկ Սողոմոնյանը խմբագրությանը տրամադրեցին մի դիմում-հայտարարություն՝ ուղղված իրենց ավանդատուներին, խոստանալով անվերապահորեն կատարել վերջիններիս հանդեպ ստանձնած իրենց պարտավորությունները: Տպագրելով մեզ ներկայացված տեքստը ամբողջությամբ, հուսով ենք, որ այս կազմակերպությունը իրավ պարտաճանաչ կլինի ավանդատուների հանդեպ, որոնք մեծ մասամբ կորցրել են հավատը եւ վստահությունը առհասարակ բանկային գործի հանդեպ:

Վերջերս մեր գորշ ու տաղտկալի իրականությունը ցնցվեց մի շարք գրավատների եւ ավանդներ վերցնող կազմակերպությունների ղեկավարների փախուստներով: Ավելորդ ենք համարում այստեղ ծանրանալ դրանց կամ վերլուծել ու գնահատական տալ այդ ոչ մի տեսակի արդարացում ու բացատրություն չհանդուրժող արարքները: Ասենք միայն, որ առանձին տխուր փաստերը սկսեցին հաճախակի կրկնվել, վերածվելով տագնապալի հասարակական երեւույթի, դառնալով մի յուրակն համաճարակ: Վատ օրինակը խիստ վարակիչ է:

Այսօր դժվար է միանշանակ ու պարզորոշ ասել, թե որն է այդ արարքների բուն պատճառը՝ կանխամտածված խաբեությունը, թե սնանկացումը: Սակայն դա չէ կարեւորը, այլ արդյունքը, հետեւանքը, այն, որ հազարավոր դյուրահավատ մարդիկ կորցրեցին իրենց գումարները, հայտնվեցին կոտրած տաշտակի առջեւ: Ավանդատուների նյութական եւ բարոյական կորուստները անչափ մեծ են: Անկեղծ ցավակցում ենք նրանց եւ հույս հայտնում, որ մեղավորները ըստ արժանվույն կպատժվեն, իսկ ավանդատուները վերստին կտիրանան իրենց գումարներին:

Վերոհիշյալ երեւույթի հետեւանքներից է նաեւ համատարած խուճապը, վստահության անճանաչելի անկումն ու ճգնաժամը: Կասկածն ու թերահավատությունը իր երկար ստվերը սփռեց բոլոր ներդրումային կազմակերպությունների վրա: Ավանդատուների հուսալքումը դժվար չէ, ինչպես ասում են, այլը տեսածից է վախենում: Նրանք խուճապահար սկսեցին պահանջել իրենց գումարները, չհամբերելով մինչեւ ժամկետների լրանալը:

Նման դժվարին կացության մեջ հայտնվեց նաեւ «Ալֆա-Օմեգա» ընկերությունը, որը առաջինը Հայաստանում ձեռնամուխ եղավ լայնածավալ կոմերցիոն գործունեություն ծավալելու՝ բնակչությանը պարտատոմսեր վաճառելու եղանակով առաջացած գումարների շնորհիվ:

Ճշտում ենք՝ կացությունը դժվարին է ոչ թե պարտատոմսեր ունեցողներին, այսինքն, վերցված գումարները պարտատերերին վերադարձնելու առումով: Ոչ, խավ լիցի: Առ այսօր ոչ մի պարտատեր դժգոհ ու ձեռնունայն չի հեռացել մեր կազմակերպությունից: Հավաստիացնում ենք, որ այդ տիպի դրվածքը երբեւիցե չի խախտվի: Ճիշտ է, ներդրողների գումարների զգալի մասը դրված է շրջանառության մեջ եւ վերածված է սննդամթերքի եւ թանկարժեք հանքային գիշերի եւ այլ արդյունաբերական ապրանքների, որոնք վաճառքից հետո կբերեն շահույթ, ինչպես ընկերությանը, այնպես էլ պարտատերերին, սակայն նույնիսկ այս պարագայում մենք ի վիճակի ենք մարել բոլոր մեր վաճառված պարտատոմսերը: Ընկերությունն ունի պահեստային անձեռնմխելի ֆոնդ, որը պարբերաբար համալրվում է եւ փաստորեն ապահովագրում պարտատոմսերի վաճառքից ստացված գումարները: Դրան գումարենք կազմակերպության սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքը, եւ «Ալֆա-Օմեգա» ընկերության հնարավորությունների պատկերը ամբողջական կլինի:

«Ալֆա-Օմեգա» ընկերությունը գործնական փոխշահավետ կապեր է հաստատել Արաբական էմիրությունների «ԱԴՍՕ» եւ ուկրաինական «Ցեռոն» ֆիրմաների հետ: Կան նաեւ այլ ծրագրեր ու հեռանկարային մտադրություններ, որոնք նույնպես կապված են ներդրումների հետ:

Կրկնում ենք, բոլոր այն պարտատերերը, որոնք համոզված չեն, որ համագործակցելով մեզ հետ, շրջանառության մեջ կդնեն իրենց գումարները եւ շոշափելիորեն կբարելավեն իրենց նյութական վիճակը, կարող են առանց այլեւայլության ու խոչընդոտների ետ ստանալ պարտատոմսերի արժեքն ու հասանելիք տոկոսները: Ուրիշ բան, որ ժամկետից շուտ խզելով պայմանագիրը, նրանք կզրկվեն շահույթի զգալի մասից, բայց դա նախատեսված է պայմանագրով:

Խնդրում ենք ճիշտ հասկանալ մեզ: Մենք կոչ չենք անում վստահել մեզ, խաչ գիտակցում ենք, որ վստահությունը ձեռք է բերվում ոչ թե գեղեցիկ խոսքերով ու խոստումներով, այլ կոնկրետ գործերով ու արդյունքներով: Պարզապես մենք մեր ցավն ու կսկիծն ենք հայտնում այն կապակցությամբ, որ որոշ անբարեխիղճ, հանցավոր ու անպատասխանատու անձանց պատճառով կասկածի տակ է առնվում նաեւ մեր գործունեությունը, թեեւ մենք առ այսօր չենք խախտել որեւէ օրենք: Մենք ցավում ենք, որ վարկաբեկվել է, վտանգվել մի գեղեցիկ գաղափար, մտահղացում: Տուժում է գործը, տուժում ենք մենք, տուժում են մեր գործընկերները՝ պարտատերերը:

Կա մի բացահայտ ճշմարտություն. առանց ներդրումների չի կարող ծավալվել ոչ մի տեսակի կոմերցիոն գործունեություն, ոչ մի ձեռներեցություն: Ներդրումները զարկ են տալիս տնտեսության զարգացմանը, խթանում են առաջընթացը: Ներդրումների ճանապարհով են ընթացել բոլոր զարգացած եւ զարգացող երկրները: Այլընտրանք չկա, քաղաքակրթության մայրուղին բացվում է այդ նախապայմանով:

Այնպես որ, ինքներդ որոշեք վստահել մեզ, թե չվստահել, համագործակցել մեզ հետ, թե մնալ ձեռնպահ, սպասողական դիրք բռնել եւ հույս կապել քաղաքական եւ տնտեսական վիճակի կայունացման հետ: Բոլոր դեպքերում, Աստված բարին կատարի:

«Ալֆա-Օմեգա» ընկերությունը երբեք չի խուսափել հրապարակայնությունից եւ մտադիր է պարբերաբար տեղեկացնել պարտատերերին իր գործունեության մասին:

ՓԱՐԻԶ

Մի «Գեյսոյի օրենքի» տեր էլ մենք կդառնա՞նք

Խոհեր դատավարությունից հետո եւ առաջ

Մեզ՝ ֆրանսահայերիս համար ի՞նչ է նշանակում Բեռնար Լյուիսի դատավարությունը... Արդյոք պատրա՞ստ ենք ընդունելու դրա տեղը միջազգային մի ընդարձակ խաղադաշտում, ուր նոր հարաբերություններ, նոր ռազմավարություն ու նոր հաշիվներ են մշակվում: Համոզվա՞ծ ենք, որ երբ անգամ այս դատին այն հոգսը հայերին ավարտվի, դարձյալ հարմար առիթ ենք բաց թողնում: Որեւէ կառավարության համար արդյոք ձեռնտու չէ՞ հայերին «շահեցնել տալ» կամ «նվիրել» իրենց ուզած դատը, վստահ լինելով, թե հայերը նույնիսկ իրենց դատը շահելու դեպքում չեն կարողանա համապատասխան արժեք հանել եւ դրանից լավագույնս օգտվել ինչ-ինչ նպատակների հասնելու համար:

Հրեաները ժամանակին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում ընդունել տվեցին այսպես կոչված «Գեյսոյի օրենքը», որի վրա, ի միջի այլոց, հայերը հենվելով այսօր դատ են բացել հայերի ցեղասպանությունը կասկածի տակ առնող ամերիկյան հրեա պատմաբան Բեռնար Լյուիսի դեմ: 1990-ի կեսերին ընդունված այդ օրենքն ասում է, թե «հրեաների ցեղասպանությունը արդարացնող, խրախուսող քարոզչությունը» դիտվում է որպես «ոճիր մարդկության դեմ»:

Ամենը ծագել էր դրանից մոտ 10 տարի առաջ, 1981-ին, երբ Լիոնի համալսարանի պրոֆեսորներից մեկը հանկարծ հայտարարեց, թե «հրեաների դեմ գազախցիկները պարզապես սիոնիստական նպատակներ հետապնդող զենքեր են, երեւակայության արդյունք...»: Սկսվեց մի տեւական աղմուկ մամուլում խոսակցություններից մինչեւ պետական ամենաբարձր օղակները: Այդ օրերին, կարծես զուգադիպությամբ, սկսեցին պայթեցվել, հրկիզվել եւ ավերվել Ֆրանսիայի հրեական հաստատությունները, սինագոգները, գերեզմանները: Ամիսներ շարունակ Ֆրանսիան վարակված էր «հակասեմիտականության» դեմ առավոտից գիշեր հաղորդումներով, որին ահա հաջորդեց «Գեյսոյի օրենքի» ընդունումը: Ի միջի այլոց, հետագայում հայտնի դարձավ, որ հրեական սինագոգների, գերեզմանների դեմ բռնարարքների հեղինակների մեջ են նաեւ չորս հրեա երիտասարդ, որոնց ընդամենը մեկ անգամ ցուցադրեցին հեռուստաէկրաններով...

Հիմա նստած դատարանի դահլիճում հետեւում եմ մեր Չոլաքյանի անկեղծ պաշտպանականին, հուզվում եւ տխրում, որովհետեւ այդ հարգարժան փաստաբանը, որի պապերը նույնպես ընկել են թուրքական յաթաղանից, նրանց եւ նրանց փախստական սերունդների իրավունքները պաշտպանելու համար ճարահատյալ դիմում է մեկ այլ ցեղասպանված ժողովրդի համար ընդունված օրենքին: Ե՞րբ պիտի մեր «Գեյսոյի օրենքն» ունենանք...

Մյուս կողմից, դժվար չէ հավատալ, որ Բեռնար Լյուիսի դատավարության սկզբում մենք չպարտվեցինք, ինչպես հավանաբար ուրիշների դեմում էր, այլ հայերը իրենք հայտնվեցին այդ խաղի մեջ: Ուրեմն ինչպե՞ս անենք, որ այդ խաղից մեծ հաջողով դուրս գանք, մի «օրենքի» տեր էլ մենք դառնանք: Հակառակ դեպքում, երբ նույնիսկ Լյուիսի դատը շահենք, առանց էության մեծ բան շահած չենք լինելու, այլ նույնիսկ կորցրած...

Ֆրանսահայությունը անելիք ունի. եւ այդ անելիքը պիտի լինի լավ պլանավորված եւ հաշվարկված:

ՌԱՖՖԻ ՀԵՐԱՆ, ԱՐԵՎՍ
Սեփական թղթակից, Փարիզ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Մակեդոնիան կարող է դառնալ եւս մեկ «թեժ» կետ

Մասնատված նախկին Հարավսլավիան այսօր մեկն է այն վտանգավոր շրջաններից, որտեղ հակամարտությունները կարող են ծագել նույնիսկ չնչին պատրվակով: Արդեն մի քանի տարի պատերազմական կրակներ են ծխում Բոսնիայում ու Հերցեգովինայում: Բոսնիայի ճգնաժամը, որի կարգավորմանը մասնակցում են աշխարհի խոշորագույն տերությունները, առայժմ «ցավոտ» տեղն է: Հարավսլավիայի մասնատումից հետո, Սլովենիայում եւ գրեթե մեկ ամիս պատերազմ էր մղվում, որն ավարտվեց Հարավսլավիայի բանակի զորամասերի դուրսբերմամբ:

Վերջին տարիների իրադարձությունների պայմաններում միայն Մակեդոնիայի անջատումն էր, որ խաղաղ ընթացավ: 1991 թ. սկզբներին (հունվարի 17-ին) Մակեդոնիայի Ժողովը ընդունեց ինքնիշխանության հռչակագիր: Ընդունվեց նաեւ Սահմանադրություն: Այդ բախտորոշ քայլերին հաջորդեցին ինչպես տնտեսական, այնպես էլ քաղաքական բնույթի դժվարություններ:

Մակեդոնիայի պատմական ճակատագիրը բավական բարդ է: Չէ՞ որ հենց այստեղ են միախառնվել բազմաթիվ ժողովուրդների կայսրական գահակալների, կրոնների, լեզուների արմատները եւ այլն: Հոկտեմբերի 16-ին Մակեդոնիայում անցկացվեցին համապետական խորհրդարանի ընտրություններ: Իրավիճակը կտրուկ փոխվեց ընտրությունների երկրորդ փուլից առաջ: Մակեդոնիայի խոշորագույն ընդդիմադիր կուսակցությունները հայտարարեցին խորհրդարանի ընտրությունների առաջիկա երկրորդ փուլի բոյկոտման մասին: Այդ կտրուկ վճիռը նրանք պատճառաբանեցին այն բանով, որ երկրի նախագահական ու խորհրդարանական ընտրությունների առաջին փուլը «կեղծվել է պետական մակարդակով», ինչը իրենց թույլ չի տալիս «շարունակել մեղսակից լինել ժողովրդի խաբեությանը»:

Անկախության հռչակագրի ընդունումից հետո դա Մակեդոնիայի ընդդիմադիր ուժերի ամենամեծ ու համատեղ քայլն է:

Բազմաթիվ դիտորդների կարծիքով, Բոսնիայի հակամարտությունը կարող է տեղական նշանակության սահմանները դուրս գալ այն դեպքում, երբ ուղի Մակեդոնիայի իրադրությունը կամ դրան առնչվող իրավիճակը, քանզի հենց այստեղ են կիզակետված Մակեդոնիային սահմանակից բոլոր չորս պետությունների՝ Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության, Ալբանիայի, Բուլղարիայի եւ Հունաստանի շահերը:

Մակեդոնիայի ղեկավարությունը վախենում է հարեւանների հնարավոր տարածքային հավակնություններից: Մակեդոնացիների կարծիքով, ամենավտանգ սպառնալիքը բխում է Հունաստանից, քանի որ այդ երկիրը կոշտ դիրքորոշում ունի Մակեդոնիայի ճանաչման եւ առհասարակ մակեդոնական ազգի գոյության հարցում: Մակեդոնիա անվանումն է կրում Հունաստանի հյուսիսային նահանգը, որտեղ գտնվում է երկրի մեծությամբ երկրորդ Սալոնիկ քաղաքը: Աթենքը պահանջում է, որ Մակեդոնիան փոխի իր անվանումը, սպառնալով հակառակ դեպքում լիովին փակել իր նավահանգիստները Մակեդոնիայի արտահանության ու ներմուծման համար, որը ծով սեփական ելք չունի: Հունաստանը Մակեդոնիայի նկատմամբ նման քայլ արդեն ձեռնարկել էր այս տարվա փետրվարին: Արեւմտյան երկրները հավանություն չտվեցին Հունաստանի այդ «միջոցառումներին»: Տխուր է, որ հույն-մակեդոնական հակամարտությունը դեռ չի «ճյուղավորվել», բայց առաջիկայում դա կարող է տեղի ունենալ: Առայժմ «խաղաղ» այս հակամարտության միջնորդները Հունաստանին առաջարկում են անհապաղ վերացնել առեւտրական արգելքը եւ համաձայնել բանակցությունների վերսկսմանը, ինչպես նաեւ այլեւս չխանգարել Մակեդոնիային ԵԱՀԽ անդամ դառնալու ընդունմանը: Ի դեպ, Թուրքիան առաջինը ճանաչեց Մակեդոնիայի անկախությունը, մեծապես գործելով Հունաստանի հակառակ:

Մակեդոնիայում ապրում են զգալի թվով թուրքեր, բնակչության 50 տոկոսը մակեդոնացիներ են, 35 տոկոսը՝ ալբանացիներ, 12 տոկոսը՝ հույներ:

Դեռեւս այդ շրջան Թուրքիայի հաստատակամ ձգտումը վկայում է այն մասին, որ նա եթե նույնիսկ հետ չստանա իր կորցրած երբեմնի տարածքները, ապա համենայնդեպս, դրանք կներգրավի իր ազդեցության ոլորտի մեջ:

Այս ամբողջ հարյուրամյակի ընթացքում բալկանյան հանգույցը միշտ գտնվել է Ռուսաստանի ուշադրության կենտրոնում: Այս անգամ նա դեռ բացահայտորեն չի արտահայտել իր դիրքորոշումն այդ հարցի նկատմամբ: Սակայն արեւմտյան դիտորդների կարծիքով, այդ «լռությունը» եւս հօգուտ Հունաստանի է:

Դրա հետ մեկտեղ հարկ է նշել, որ ԱՄՆ-ը եւ Եվրոպայի առաջատար երկրները ամեն ինչ անում են հնարավոր հակամարտության միջազգայնացումը թույլ չտալու համար: Հենց այդ նպատակով դեռեւս խաղաղ Մակեդոնիայում արդեն տեղաբաշխված է ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի զորաբաժին:

Որոշ տվյալների համաձայն, վերջերս Մակեդոնիան համաձայնել է փոխել իր գինանշանը, դրանով իսկ կատարելով Հունաստանի պահանջներից մեկը:

Դրա դեմ բողոքում է ընդդիմությունը, որը դեռ 1990 թվականին իր նախընտրական արշավը ծավալել էր բոլոր մակեդոնական տարածքները մինչեւ 1912 թ. սահմաններում «միավորելու» նշանաբանով:

Ընդհանուր առմամբ, Մակեդոնիայում ներկայումս տիրող իրադրությունը վկայում է այն մասին, որ արդեն տեղի ունեցած 1912-1914 թթ. բալկանյան պատերազմի նմանությամբ, բալկանյան երրորդ պատերազմի սպառնալիքը լիովին կարող է իրականություն դառնալ հենց այստեղ՝ Մակեդոնիայում:

ԱՆԱՀԻՏ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ

Հսկիչ օդանավակայաններ Հայաստանի սահմանների մոտ

Երեւում է, Անկարան արդեն հաշտվել է իր արեւելյան սահմանների հարեւանությամբ հայկական անկախ պետության գոյության մտքի հետ: Եւ սկսում է վերաբերվել Երեւանին, որպես լուրջ ռազմական հակառակորդի: Այդ մասին է վկայում հոկտեմբերի 15-ին «Ջումհուրիեթ»-ում զետեղված Հաքան Աքփինարի հաղորդագրությունը:

Այն բանից հետո, երբ կառավարությունը ընդառաջ գնալով ազգային անվտանգության խորհրդի ցանկությանը, որոշում կայացրեց Էգեյան ծովափին ռազմական օդանավակայաններ կառուցել ի պատասխան Հունաստանի բացասական կեցվածքի, հիմա էլ պատրաստվում է ձեռնարկել Հայաստանին սահմանակից գոտում երկու ռազմական օդանավակայանի կառուցում:

Ըստ նախագծի, Հայաստանի հարեւանությամբ գտնվող Աղրի եւ Իգդիր նահանգներում կկառուցվեն «S-TOL» տիպի մեկական օդանավակայան, որտեղ կարող են վայրէջք կատարել թե քաղաքացիական եւ թե ռազմական ինքնաթիռներ: Աղրի օդանավակայանի թռիչքադաշտի երկարությունը կազմելու է 2980, իսկ Իգդիրինը՝ 2580 մետր: Հայաստանի տարածքը հսկողության տակ պահելու նպատակ հետապնդող այս օբյեկտները կօգտագործվեն նաեւ PKK-ի դեմ օդային գործողություններ իրականացնելու համար: Համաձայն ստացված տեղեկությունների, Աղրի օդանավակայանի շինարարությունը սկսվել է անցյալ ամիս, իսկ Իգդիրինը կսկսվի առաջիկա օրերին:

Թուրքիայում ձերբակալվեց ուրան վաճառող մի ադրբեջանցի

Թուրքական ոստիկանությունից հաղորդեցին, որ անցյալ չորեքշաբթի օրն այստեղ ձերբակալվել է մի ադրբեջանցի, 750 գ. հարստացված ուրան վաճառելու պահին, որը նա ձեռք էր բերել Ադրբեջանում:

Ադրբեջանցին Թուրքիա էր անցել Իգդիրի վրայով, որը սահմանակից է Հայաստանին: Այնտեղից նա փոխադրվել էր Ստամբուլ, որտեղ փորձում էր 60 հազար դոլարի դիմաց վաճառել ուրանը, ոստիկանության կողմից ձերբակալվելուց առաջ: Անատոլիա լրատվական գործակալության համաձայն, առգրավված ուրանը ստուգման համար տարվել է Ստամբուլի ատոմական էներգիայի միջուկային հետազոտությունների կենտրոն: Անցյալ հուլիսին ոստիկանությունը ձերբակալել էր 7 թուրքերի, որոնք փոխադրում էին 853 միլիոն դոլար ընդհանուր արժեքով 12 կգ ուրան, որի լաբորատոր քննությունից պարզվել էր, որ այն սպառազինական մակարդակի է: Խ. Միության փլուզումից հետո Մ. Նահանգները ու արեւմտյան մյուս երկրները մտահոգված են միջուկային նյութերի լայնատարած մաքսանենգման փաստով:

Ռոյթեր

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ճապոնացիները կմասնակցեն «Տումանգան» միջազգային նախագծի իրականացմանը

ՏՈԿԻՈ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պրիմորիեի ճապոնական եղբայրակիցը՝ Տոյամա պրեֆեկտուրան ակտիվորեն կմասնակցի երեք պետությունների՝ Ռուսաստանի, Չինաստանի եւ Հյուսիսային Կորեայի սահմանում միջազգային առեւտրատնտեսական համագործակցության գոտու ստեղծմանը: Այդ մասին հայտնեց Տոյամայի պրեֆեկտուրային վարչության ղեկավար Մասակացու Օկամոտոն, որ գլխավորում է այսօր Հեռավոր Արեւելք ժամանած ֆինանսների ու կապիտալ շինարարության բնագավառի մասնագետների խումբը:

Մինչդեռ «Տումանգան» անունը կրող այդ ծրագրի առանձին փուլեր արդեն իրականացվում են: Այսպես, Մուդանցզյան քաղաքի իշխանությունները արագ տեմպերով կառուցում են մայրուղի: Դրա ավարտից հետո արդեն եկող տարի նոր ճանապարհը Չինաստանի շատ շրջաններ կկապի Վլադիվոստոկին: Միաժամանակ Ռուսաստանը, Ճապոնիան եւ Չինաստանը սկսել են ընդլայնել եւ վերակառուցել Զառուբինո նավահանգիստը: Ներկայումս գցվում է երկաթգիծ, որը նավահանգիստը միացնում է Չինաստանի Ցզիլինի նահանգի հետ:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Կոզիրեւը դրական գնահատեց Իսրայել-Հորդանան պայմանագիրը

ԱՄՄԱՆ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսրայելա-հորդանանյան հաշտության պայմանագրի ստորագրումը կարեւոր պատմական ուղենիշ դարձավ ոչ միայն Հորդանանի եւ Իսրայելի հարաբերությունների, այլեւ ամբողջ մերձավորարեւելյան տարածաշրջանի զարգացման մեջ: Այսօր, Մոսկվա մեկնելուց առաջ լրագրողներին հայտարարեց Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը, որը մասնակցում էր պայմանագրի ստորագրման արարողությանը: Նրա խոսքերով, այդ փաստաթուղթը ի հայտ է բերում Մերձավոր Արեւելքում ստեղծված նոր իրողությունները: Այսօրվա պայմաններում, գտնում է նախարարը, հարկավոր է շարագրել տարածաշրջանային խորհրդակցության սկսել շրջանում անվտանգության համակարգի եւ վստահության միջոցների հաստատման, ջրերի մաքրման ու կենսագործման շուրջ:

Ռուսաստանը պատրաստ է իր փորձը հաղորդել մերձավորարեւելյան գործընկերներին: Կոզիրեւը լրագրողների ուշադրությունը հրավիրեց այն բանի վրա, որ պայմանագիրը կարելի է դիտել որպես շրջանում քաղաքական ծայրահեղության եւ ահաբեկչության իրական այլընտրանք: Ցավոտ հարցերի լուծումներ կարելի է փնտրել ոչ թե բռնության կամ ուժի միջոցով, այլ քաղաքական հանգուցալուծումների, քաղաքական ողջամտության, խոհեմության եւ բարի կամքի հիման վրա:

Միեւնույն ժամանակ, Բիլ Քլինթոնի մերձավորարեւելյան շրջագայության ընթացքում նրան ուղեկցող ԱՄՆ պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը լրագրողներին հայտարարեց, որ «Սիրիայի ղեկավար Հաֆեզ Ասադի հետ ԱՄՆ նախագահի հանդիպումից չպետք է մեծ արդյունքներ սպասել: Կարեւորն այն է, որ դժվար կլինի լուծել Սիրիայի եւ Իսրայելի հարաբերություններում առկա խնդիրները: Հարցերի այդ խումբը ներառում է, առաջին հերթին, Գոլանի բարձունքներից իսրայելական զորքերի դուրսբերման պայմանները, ինչպես նաեւ հետագա համաձայնությունների հաստատման եւ կատարման ժամկետների ընթացքը»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ուզում են հանել «Սվյատոյ դուխը»

ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Անցյալ ուրբաթ Հյուսիսային ծովում, Հոլանդիայի ափերի մոտ խորտակված «Սվյատոյ դուխ» ֆրեգատի բարձրացման ռուս-հոլանդական հիմնադրամ ստեղծելու առաջարկով Ամստերդամում մամլո ասուլիսում հանդես եկավ Հոլանդիայի ծովագնացության թանգարանի տնօրեն Յան Բակերը: Նավը 1702 թ. Պետրոս Մեծի կառուցած ֆրեգատի պատճենն է: Բակերը ռուսական նավատորմի 300-ամյակին եւ Պետրոս Մեծի Հոլանդիա կատարած այցելության 300-րդ տարեդարձին նվիրված միջոցառումների կազմակերպման հանձնախմբի անդամներից է: 45 մետր խորության վրա գտնվող «Սվյատոյ դուխը» բարձրացնելուց հետո տեղավորվելու է թանգարանում: Նավը խորտակվել էր փոթորկի հետ բախվելուց:

■ *Լիտվան ներգրավվում է գիտության զարգացման, շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառում առողջապահության, բոլոր ազգերի մշակույթի վերելքի ընդհանուր նպատակներ: Այս մասին հայտարարել է Լիտվայի նախագահ Ալգիրդաս Բրազաուսկասը՝ չորեքշաբթի երեկոյան ելույթ ունենալով ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ում: Նրա կարծիքով, էական տարբերություններ չկան Լիտվայի եւ նրա մերձավոր հարեւանների՝ Լատվիայի, Լեհաստանի, Բելառուսի եւ Ռուսաստանի միջեւ եղած մոտեցումներում:*

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Միջտաջիկական բանակցությունների երրորդ փուլի լիագումար նիստը

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեկ Իսլամաբադում շարունակվում էր միջտաջիկական բանակցությունների երրորդ փուլի լիագումար նիստը: Ընդդիմության պատվիրակությունը հայտարարեց, թե չի ստորագրի տաջիկ-աֆղանական սահմանում ժամանակավոր հրադադարի համաձայնագրի կատարման համար հանձնաժողովի գործունեությանը վերաբերող արձանագրությունը: Բացի դրանից, ինչպես ասվում, պատվիրակությունն առաջարկեց հանել 5-րդ կետը, որը լայն լիազորություններ է տալիս համատեղ հանձնաժողովի անդամներին, փոխարենն առաջարկելով սահմանային միջանցք ստեղծել Բադախշանով Տաջիկստանի պարենի, հագուստի ու դեղորայքի առաքման համար, խոստովանելով, որ իր կողմնակիցների մեծամասնությունը գտնվում է այդ մարզում: Կառավարական պատվիրակությունը նախ առաջարկեց Խատլոնի մարզում գտնվող Այվաջ եւ Ներքին Փյանջ սահմանային կետերը, ապա պատվիրակության ղեկավար Դոստիեւը հայտարարեց, որ այդ հարցը պետք է համաձայնեցնել Աֆղանստանի կառավարության հետ, քանի որ խոսքը ոչ թե զենքի, այլ մարդասիրական օգնության մասին է: Ընդդիմության պատվիրակության ղեկավար Թուրաջոնզոդան համաձայնեց որպես զիջում նշել ընդդիմադիրների մոտավոր թիվը, բայց պահանջեց Բադախշանի տարածքում ստեղծել սահմանային անցակետ, հիշեցնելով, որ կառավարական պատվիրակության առաջարկություններից մեկը՝ Կրգիզստանի Օշ քաղաքից բեռների առաքումն, անընդունելի է, քանի որ երկու տարի առաջ այնտեղ Տաջիկստանի հատուկ ծառայությունների օգնությամբ ձերբակալվել էին երեք լրագրողներ, որոնք մինչեւ օրս գտնվում են Դուշանբեի բանտում:

Նիստին մասնակցում էին ԱՄՆ պետդեպարտամենտի երկու աշխատակիցներ, Դուշանբեում ԱՄՆ-ի դեսպանի տեղակալը, Պակիստանի, Աֆղանստանի, Իրանի ԱԳՆ աշխատակիցներ, ԵԱՀԽ-ի, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի ներկայացուցիչներ եւ ՄԱԿ-ի զինվորական դիտորդների խմբի ղեկավարը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Համերգից առաջ ելույթ ունեցան Հայաստանում Գերմանիայի դաշնակցային հանրապետության գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Նորբերտ Հայնցենը եւ ՀՀ մշակույթի նախա-

խարար մի անգամ եւս հոչակեց 95-ի հունվարի 14-ին գերմանական Բոխում քաղաքում բացվելիք հայկական մշակույթի հսկայածավալ ցուցահանդեսի մասին։

... Մաննհայմի լարային խա-

ղակն ստեղծվել է 1975-ին, Մաննհայմում։ Մեկ տարվա պատմություն ունեցող խաղակը շահեց «Ստեղծագործում են երիտասարդ երաժիշտները» պատանեկան փառատոնի առաջին մրցանակը։ 1977-

Գերմանական մշակութային շաբաթները Հայաստանում

Մաննհայմի լարային խաղակի ելույթով փառատոնը եզրափակվեց

Գերմանական մշակութային շաբաթները Երեւանում համերգահանդեսով յավարտվեցին. դրա փոխարեն երեկ Կոմիտաս կամերային սանը փառատոնի հանդիսավոր ավարտ նշանավորեց Մաննհայմի լարային խաղակի ելույթը։ Համերգահանդեսի (այն հայտարարված էր նոյեմբերի 28-ին) չկայացումը, որ պաշտոնապես բացատրվեց տեխնիկական պատճառներով, ոմանք մեկնաբանում են նույն օրն Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնի դահլիճում Գոհար Գասպարյանի վերջին համերգի փաստով, ոմանք նրանով, որ փառատոնի մասնակից խմբերի մեծ մասն արդեն մեկնել է։ Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանատնից հերքեցին այդ պատճառաբանությունները. «Արանի հարցն, անշուշտ, անլուծելի չէր, իսկ խմբերն անդրկովկասյան փառատոնից սոն են վերադառնում Երեւանով։ Գալա-համերգը չի կայանալու ժամանակավոր հավատարմատար Նորբերտ Հայնցենի անհետաձգելի մեկնումի (Գերմանիա) առիթով»։

ռար Հակոբ Մովսեսը։ Պրն. հավատարմատարը հայտնեց, որ 1984-ին Երեւանում կայացած լարային խաղակների մրցույթում հաղթող է ճանաչվել Մաննհայմի լարային խաղակը. «Այնտեղ որ, նրանք այսօր Երեւան են եկել ոտքես հին բարեկամներ»։

Հակոբ Մովսեսը նշեց, որ անկախ իր բարձր գեղարվեստական արժանիքներից, փառատոնը խորհրդանշական իմաստ էլ ունի. վերջին չորս տարիների ընթացքում առաջին անգամ արտասահմանից ժամանած խմբերի ելույթով մի ցազզայնացվեց երկրի երաժշտական կյանքը։ Նա պատահական չհամարեց, որ Հայաստանում եվրոպական մշակույթի հնչեցումն սկսվեց գերմանական երաժշտությամբ «վիրխարի ու աստվածայինի»։ Նա-

Անդրեաս Քրեյեր, Կլաուդիա Շտերոն, Նիկլաս Շվարց, Ուլրիխ Ֆրանկ

ին այն շահեց «Մոցարտ» մրցանակը։ 78-ից խումբն սկսել է ուսանել Ամադեուս քառյակում եւ պրոֆ. դր. Գյունթեր Քեհրի մոտ։ 80–82 թթ. այցելել է «Լա Սալլե» եւ «Մելոս» քառյակի վարպետաց դասընթացները, որտեղ շարունակում է իր ուսումը։ 83-ին խաղակը դարձավ «Քառ-Քլինգեր» մրցույթի դափնեկիր Համբուրգում։ 84-ին շահեց «9-րդ միջազգային լարային քառյակ» մրցանակը։ 85-ին պարգեւատրվեց «Գերմանիայի երաժշտական փառատոնի առաջին մրցանակով»։

Երեւանյան ունկնդիրը ջերմորեն ընդունեց քառյակի կատարումները (Մոցարտ, Դենիսով, Մենդելսոն, Բարթոկի, ծրագրից դուրս ու նանդիպաստեսի «պահանջող» ծափերից հետո Բրամս)։

Ռ. Խ.

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Մի՞թե դպրոցին այլեւս պետք չէ գեղագիտությունը

Շուրջ մեկ դար առաջ Պոլսի ազգային վարժարանում Եղիա Տեմիրճիպաշյանը առաջինն սկսեց դասավանդել «Գեղագիտություն» առարկան, որը եւ հայ իրականության մեջ ակիզբ դրեց գեղագիտության ուսուցմանը։ Խորհրդային դպրոցում երկար տարիներ այդ առարկան մերժված էր, եւ միայն 20 տարի առաջ մեծ դժվարությամբ այն մտավ դպրոցական ծրագրերի մեջ, բայց զարմանալի հեշտությամբ էլ մի քանի տարի առաջ հանվեց այդ ծրագրերից։ Ինչո՞ւ... Դեռեւս 18-րդ դարի հիսնական թվականներից, երբ գերմանացի փիլիսոփա Բաումգարտենը գրեց «Էսթետիկա» աշխատությունը, գեղագիտությունը զատվեց մյուս գիտություններից եւ դարձավ ինքնուրույն։ Սակայն մինչեւ հիմա էլ կան մարդիկ, որոնք գեղագիտությունը չեն տարբերում գրականությունից, կերպարվեստից, երաժշտությունից եւ գտնում են, որ վերոհիշյալ առարկաները լիովին կարող են փոխարինել այդ առարկային։

Այս տեսակետին չի կարելի համաձայնել, քանզի գեղագիտության դասընթացը ամենից առաջ նպաստում է աշակերտների բարոյահոգեբանական դաստիարակությանը։

Գեղագիտությունը կանոնավորված սովորեցնում է այն, ինչը պետք է իմանա յուրաքանչյուր քաղաքակիրթ մարդ։

Սեւակի եւ Շիրազի պոեզիան, Սարյանի եւ Ավետիսյանի կտավները, Կոմիտասի եւ Խաչատրյանի երաժշտությունը, Թումանյանի ճարտարապետական կոթողները, հայ բազմադարյան թատրոնի հարուստ ավանդույթները ճանաչելով եւ սիրելով է, որ երեխան ճանաչում եւ սիրում է իր հայրենիքը, ազգային մշակույթը։

Գեղագիտության օգնությամբ է, որ ծնվում է բերվում գեղեցիկը ճանաչելու, զգալու ունակությունը։ Մանկավարժական գիտության փորձը վաղուց ապացուցել է, որ ցանկա-

ցած դասընթացի ուսուցումն առավել հաջողությամբ է ընթանում այն ուսումնական հաստատություններում, որտեղ կարեւորվում են սովորողների գեղագիտական դաստիարակության հարցերը։ Թերեւս ճիշտ են վարվում մեր նորաստեղծ վարժարանների եւ լիցեյների տնօրինությունները, որոնք առարկային հասկացնում են պատշաճ տեղ եւ ուսուցչի ժամեր։ Սակայն պետականորեն հաստատված ծրագրերի բացակայության պատճառով այս հարցում տիրում է ինքնագործունեություն, եւ յուրաքանչյուր ուսուցիչ առարկան դասավանդում է սեփական նախասիրություններից ելնելով։ Տարիներ շարունակ շատ խորհրդի մասնագետները գրել, անտարբեր են այն մասին, որ չկան գեղագիտության նոր ծրագրեր, դասագրքեր (եղածները վաղուց հնացել են, կամ էլ թարգմանություն են), որ քիչ են հասկացված դասաժամերը, եւ որոնք էլ պարապում են հաճախ պատահական մարդիկ կամ քիչ դասաժամեր ունեցող ցանկացած ուսուցիչ։

Եւ ահա լուսավորության նախարարությունը, ի պատասխան այդ դժգոհությունների որոշեց հնարավորություն ընձեռել դպրոցներին նախասիրական պարապմունքներին հասկացված ժամերի մի մասը տրամադրել գեղագիտությանը, մշակույթի պատմությանը, կերպարվեստի, երաժշտության խորացված ուսուցմանը։ Բայց, արդյոք, այս հնարավորությունն օգտագործվո՞ւմ է դպրոցներում։ Իհարկե, ոչ, քանի որ մի տեղ պակասում է տնօրինության ցանկությունը, մի այլ տեղ լավագույն կադրերի պակասը։ Երբ զրուցում եւ այդ առթիվ տարբեր դպրոցների ղեկավարների հետ, նրանք անկեղծորեն խոստովանում են, որ դա ավելորդ շքեղություն է մեր օրերում, եւ նրանք գերադասում են այդ ժամերը տրամադրել ավելի կարեւոր առարկաների։ Թերեւս քիչ դպրոցներ կան այժմ հանրապետությունում, որտեղ տնօրի-

նությունն ընդառաջում է ուսուցչի ցանկությանը դասավանդել այդ առարկան։ Երեւանի ակադեմիական Ա. Շահինյանի անվան ֆիզմաթ գիտական դպրոցում այդպես բարեխղճորեն են վարվել ուսուցիչ Ա. Գեւորգյանի հետ, որը սեփական նախաձեռնությամբ կազմել է ծրագիր եւ ցանկություն հայտնել առարկան դասավանդել։ Ավելի քան 15 տարի նա նույնպես գեղագիտություն էր դասավանդել տարբեր դպրոցներում եւ ուսումնարաններում։ Սեփական փորձից գիտեմ, որ այս առարկայի նկատմամբ վերաբերմունքը լինում է առավել ջերմ ու հաճելի։ Սովորողները տարիներ անց անգամ խոստովանում են, որ սիրով են դասել գեղագիտության իրենց գեղեցիկ ծեսով ու ավորված տեսերը, լավ հիշում են իմ բոլոր խորհուրդները եւ կյանքի դժվարին պահերին միշտ փորձում են ապավինել իրենց անդավաճան բարեկամի՝ արվեստի օգնությանը։

Այսօր, երբ առիթ է լինում լինել դպրոցներում, ուսումնական տարբեր հաստատություններում եւ հանդիպել վաղվա մեր հերթափոխին, ականատես լինել շատերի խարխլված ճաշակներին, առավել եւս համոզվում եմ, որ ամեն ինչ պետք է անել, որպեսզի գեղագիտությունը նորից գտնի իր արժանի տեղը դպրոցական եւ, ինչու չէ, նաեւ բուհական ուսումնական ծրագրերում։ Եւ բոլոր նրանք, ովքեր գեղագիտությունը համարում են ավելորդ շքեղություն կամ երկրորդական առարկա, անկախ զբաղեցրած պաշտոններից եւ գիտական կոչումներից, հեռու են քաղաքակիրթ մարդու վեհ կոչումից, եւ տեղին կլինի նրանց մի անգամ եւս հիշեցնել մեծ գեղագետի խոսքերն այն մասին, որ «գեղագիտության իմացությունը վեր է ամեն ինչից»։

ՄԵԼԱՆՅԱ ՆԱՆՈՐՅԱՆ,
Լուսավորության
նախարարության
ՏՈՒՄԻ-ի մեթոդիստ

ԵՐԵՎԱՆ

Գրողների տանը նշվեց Լերմոնտովի հոբելյանը

Նոյեմբերի 26-ին Հայաստանի Գրողների տանը մշակութային ֆոնդի նախաձեռնությամբ կայացավ գերեկույթ՝ նվիրված ռուս մեծ բանաստեղծ Միխայիլ Լերմոնտովի ծննդյան 180-ամյակին։

Այն նպատակ ուներ ստեղծված նոր քաղաքական պայմաններում խորացնել եւ ընդլայնել ռուս-հայկական ավանդական կապերը։ Միջոցառմանը ներկա էին Հայաստանում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպան Անդրեյ Ուռնովը, դեսպանատան այլ աշխատակիցներ։

«Լերմոնտովի արվեստը Հայոց աշխարհում հարազատ է բոլոր մարդկանց համար», նշեց իր ելույթում Հայաստանի Մշակութային ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանը։ Երբեք չլինելով Հայաստանում (ինչպես օրինակ Մանդելշտամը կամ Գորոդեցկին), ոչ մի առնչություն չունենալով հայ գրականության հետ (ի տարբերություն Բրյուսովի կամ Բլոկի), այդուհանդերձ Լերմոնտովն է եղել եւ մնում ռուս ամենասիրված բանաստեղծը Հայաստանում, եւ պատահական չէ, որ հենց նրա արվեստին են հաճախ անդրադարձել հայ մեծանուն նկարիչները (Այվազովսկի, Սուրենյանց, Բաշինջաղյան), երաժիշտները (Խաչատրյան. «Դիմակահանդես»), դերասանները (Ադամյանից սկսած)։

Լերմոնտովից թարգմանություններ են կատարել Շանթը, Թումանյանը, Ծատուրյանը, Չարենցը, Սեւակը, Նաիրի Զարյանը։ Լերմոնտովին թարգմանում են այսօր. (Ժորա Սիրականյանը ներկայացրեց տասնյակից ավելի նոր թարգմանություններ)։

Ակադեմիկոս Էդվարդ Ջրբաշյանը հրավիրյալներին ծանոթացրեց հայ լերմոնտովագիտության պատմությանը. ինչպես նաեւ խոսեց այն ազդեցության մասին, որն ունեցել է ռուսի արվեստը հայ գրականագիտական մտքի զարգացման (Հ. Թումանյան) եւ ընդհանրապես արեւմտա եւ արեւելահայկական գրականությունների վրա (Շահազիզ, Տերյան)։

Հանդիպման ընթացքում հնչեցին նաեւ ռոմանսներ, այլ երաժշտական ստեղծագործություններ, որոնց ծնունդը պայմանավորված էր մեծ ռուսի անմահ գործերի անմիջական ազդեցությամբ։

ԱՐՒՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Երեխաների բարի ներկայացանքը՝ Թումանյանի 125-ամյակին

Ձնապատ անծրեւոտ ու ցուրտ եղանակին, Հովհաննես Թումանյանի թանգարանի ընդարձակ սրահը լի էր ջերմությամբ ու ժպիտներով։ Մեծ գրողի ծննդյան 125-ամյակի առիթով բացվեց Կոչոյանի անվան գեղարվեստի դպրոցի եւ Գեղագիտության դաստիարակության հանրապետական կենտրոնի սաների թումանյանական թեմաներով 60 աշխատանքների ցուցահանդեսը։ Թանգարանի տնօրեն Արմեն Շեկոյանի բացման խոսքից հետո, ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Անելկա Գրիգորյանը շնորհավորեց երեխաների մուտքը Թումանյանի տուն, ուր նրա ոգին է, նրա գրերը, սուրբ մասունքները եւ ուր իշխում է մեծ հեղինակի հոգեկան ու մարդկային էությունը։

Ուսուցիչներ Սամվել Բաղդասարյանի, Մանվել Բաղդասարյանի, Կարինե Միրզոյանի, Կարլեն Հովսեփյանի, Գոհար Գյուրզադյանի, Ալեքսանդր Հովսեփյանի 8–14 տարեկան սաները՝ Հովհաննեսը, Կորյունը, Նվարդը, Արթուրը, Արան, Լինան, Կարենը, Արմենը, Աննան, Տիգրանը եւ ուրիշներ իրենց ընկերների, ուսուցիչների, ծնողների եւ այցելուների առջեւ ցուցադրեցին «Չախողդ Փանոսը», «Քաջ Նազարը», «Գիքորը», «Բարեկենդանը», «Ծմակութի առուն», «Փարվանան»։ Երեխաների ինքնատիպ եւ ուշագրավ այս ցուցահանդեսը, որ կգործի մինչեւ նոյեմբերի 15-ը, մի գեղեցիկ պսակ էր մեծ բանաստեղծի 125-ամյակին եւ միաժամանակ արժանի նրա հարուստ աշխարհին։

Ց. Ս.

ՎԱՆԱՁՈՐ

Բացվեց մանկական կերպարվեստի թանգարան

Նոյեմբերի 26-ին Վանաձորի գեղագիտական կենտրոնում բացվեց Հայաստանում առաջին մանկական կերպարվեստի թանգարանը։ Բացման հանդիսավոր արարողությունն ուղեկցվում էր կենտրոնի «Հայաստան» փոկալ գործիքային համույթի կատարումներով։ Բարեմաղթանքի խոսքեր ասացին քաղգործկոմի առաջին փոխնախագահ Աշոտ Մանուկյանը, գիտությունների թեկնածու Արթուր Սաֆունցը, գեղանկարիչներ Փափագ Ալոյանը, Գեւորգ Առաքելյանը եւ այլք։ Մանկահասակ ստեղծագործողների գեղանկարչական, ասեղնագործական, ժանյակագործական, խեցեգործական աշխատանքները, գրքեները մեկ անգամ եւս հավաստում են հանրապետական տարբեր ցուցահանդեսներում դրվատանքի արժանացած Վանաձորի երեխաների անուրանալի շնորհը։ Այդ աշխատանքները ավելի վառ գույներով են այցելուներին ներկայանում գեղագիտական կենտրոնի տնօրեն Կարինե Գլոյանի ջանքերով ստեղծված լուսավոր ու ճաշակով ձեւավորված ցուցասրահում։ Այդ օրը փոքրիկ կերպարվեստասերներին համելի անակնկալ էր սպասում։ Ցուցադրված 9 լավագույն աշխատանքների հեղինակներն արժանացան «Գոհար» պատանեկան մշակութային բարեգործական միության դրամական պարգեւների։

ՍԱՄՎԵԼ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Հոլանդիա. «Լուրեր հայրենիքից»

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ. «Մեզ երկար ժամանակ հուզում եւ ցավ էր պատճառում այն հանգամանքը, որ հոլանդական լրատվական միջոցները հազվադեպ եւ այն էլ օտար աղբյուրներից քաղված միակողմանի լուրեր էին հաղորդում Հայաստանի եւ Ղարաբաղի իրադարձությունների մասին։ Մեր առաջին նպատակը հանրությանը Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի մասին իրական տեղեկություն ներկայացնելն է», նախեւառաջ այս խնդիրն է հետապնդում Ամստերդամում հրատարակվող «Լուրեր Հայրենիքից» պարբերականը, որի 2-րդ համարը արդեն լույս է տեսել։ Թերթի էջերում ներառված են նաեւ տեղեկություններ տեղի հայկական գաղութի մասին, հայ մշակույթին, պատմությանը, սոցիալ-քաղաքական կյանքին առնչվող հարցեր, ինչպես նաեւ նյութեր, որոնք անդրադառնում են Հոլանդիայի այն իրադարձություններին, որոնք անմիջապես առնչվում են Հայաստանի եւ Հոլանդիայի գաղութի հետ։ Նյութերը տպագրվում են հայերեն եւ հոլանդերեն։ Սկզբնական շրջանում թերթը պիտի հրատարակվի 2 ամիսը մեկ անգամ։ Այս գործը նախաձեռնել է Ամստերդամի «Արարատ» մշակութային հաստատությունը՝ մի խումբ կամավորների աջակցությամբ։ Թերթի խմբագրությունն իրեն հռչակել է անկախ։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

ՖԻԴԵ-ի նախագահը Երեւանում

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Կամպոմանեսին

Երեւանը 1996 թ. շախմատային համաշխարհային օլիմպիադայի հիմնական թեկնածու

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հոկտեմբերի 27-ին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Հայաստանի կառավարության հրավերով կարճատեւ այցով Հայաստանում գտնվող շախմատի միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ Ֆլորենսիո Կամպոմանեսին (Ֆիլիպիններ) եւ ՖԻԴԵ-ի գործկոմի անդամ, միջազգային գրոսմայստեր Բասար Քուպլինին (Ֆրանսիա):

Ինչպես հաղորդեցին ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից, հանդիպման ընթացքում քննարկվեց 1996 թ. կայանալիք շախմատային օլիմպիադան Հայաստանում անցկացնելու հնարավորությունը: Իր խոսքում ՀՀ նախագահը նշեց, որ թեպետ դեսությունն այսօր գտնվում է ծանր վիճակում եւ լուծ դաստաճի չի կարողանում հոգալ սոցիալական, մշակութային, մարզական հոգսերը, սակայն նկատի ունենալով այն մեծ սերը, որ հայ ժողովուրդը տածում է շախմատի նկատմամբ եւ այս ասպարեզում ունեցած առուր ավանդույթներն ու շախմատային ուժեղ դպրոցի առկայությունը, պետությունը, այնուամենայնիվ գտնում է անհրաժեշտ միջոցներ սպորտում որոշակի առաջնայնություններ պահպանելու համար: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նաեւ վստահեցրեց, որ պետությունը չի խնայի աջակցություն կցուցաբերի օլիմպիադան պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու եւ անցկացնելու համար:

Կամպոմանեսն իր հերթին ողջունելով հայ շախմատիստների սոպավորիչ հաջողությունները, բարձր գնահատեց նաեւ շախմատային օլիմպիադան Հայաստանում անցկացնելու պատրաստակամությունն ու առկա հնարավորությունները, եւ հայտնեց, որ այդ հարցը մոտ ժամանակներս կքննարկվի ՖԻԴԵ-ի ստացականներում:

Հանդիպմանը ներկա էին դես-

նախարար Արմենակ Ղազարյանը եւ ՀՀ ֆիզիկական կուլտուրայի, սպորտի ու երիտասարդության հարցերի վարչության պետ Ալեքսանդր Ավետիսյանը:

Երեկ առավոտյան Կամպոմանեսն ու Քուպլինն այցելեցին Մարզահամերգային համալիր, որտեղ նախատեսվում է անցկացնել համաշխարհային օլիմպիադան: «Անարխի» թղթակիցը խնդրել է ՖԻԴԵ-ի ղեկավարներին իրենց կարծիքը հայտնել օլիմպիադան Երեւանում անցկացնելու հնարավորությունների մասին: Երբ, իհարկե, դեկտեմբերի 5-ից 16-ը Մոսկվայում կայանալիք ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսը որոշի Երեւանում անցկացնել 1996 թ.-ի օլիմպիադան: «Համալիրը տպավորիչ է: Եւ խաղային, եւ կոնֆերանսի դահլիճները արդարացնում են իմ սղանկիները: Այստեղ կարելի է օլիմպիադան անցկացնել ՖԻԴԵ-ի պահանջներին համապատասխան: Այդ տեսակետից կարելի է ասել, որ չիշը լցված է կիսով չափ: Մասնակիցների մնալու պայմանները, մասնավորապես «Արմենիա» հյուրանոցում, համապատասխանում են միջազգային ստանդարտներին: Երկրորդ հյուրանոցը, որը հիմա վերակառուցվում է, նույնպես պետք է համապատասխանի բարձր պահանջների», ասաց Կամպոմանեսը: «Ես լիովին համաձայն եմ նախագահ Կամպոմանեսի հետ: Համոզված եմ, որ եթե Հայաստանն իրավունք ստանա կազմակերպելու օլիմպիադան, ապա կանի հնարավոր ամեն ինչ, որպեսզի այն վերածվի իսկական շախմատային տոնի», ավելացրեց Քուպլինը:

Երեկ պատվավոր հյուրերը մեկնեցին Երեւանից:

ԵՎՐՈՊԱ-96

Լիբանանի ֆեդերացիան մերժեց Հայաստանի հավաքականին

Նախնական բանակցությունների համաձայն Հայաստանի հավաքականը Բեյրութի ՀՄՄ-ի հրավերով նոյեմբերի 8-ին պետք է մեկներ Լիբանան, մեկշաբաթյա ուսումնամարզական հավաք անցկացնելու եւ նախապատրաստվելու նոյեմբերի 16-ին Կիպրոսի հավաքականի հետ կայանալիք Եվրոպայի առաջնության հերթական խաղին: Նոյեմբերի 9-ին Բեյրութում նախատեսվում էր ընկերական հանդիպում Լիբանանի եւ Հայաստանի հավաքականների միջեւ: Սակայն արժանահավատ աղբյուրից ստացված տեղեկության համաձայն Լիբանանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան վկայակոչելով անվտանգությունը եւ մտահոգված լինելով, որ այդ հանդիպումը կարող է քաղաքական կերպ բերել, մերժեց Հայաստանի հավաքականի այցը Լիբանան:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Պատանի հայ դյուցազունները

Թվում է, թե մարդու ֆիզիկական կարողությունները սահման ունեն: Աշխարհի շատ ռեկորդներ երբեմն անհասանելի են թվում, բայց եւ ի հայտ են գալիս նոր անուններ, որոնք գերազանցում են նախորդ ցուցանիշները: Իսկ երբ փոքր տարիքի երեխաներն են ցույց տալիս իրենց ֆիզիկական պատրաստականության անհավանական թվացող ու զարմանալի հնարավորությունները, ուրախությամբ ես արձում, որ նա քո հայրենակիցն է: Վայք ավանի թիվ 1 մարզադպրոցի 6-րդ դասարանի աշակերտ, 12-ամյա Սամվել Խաչատրյանը մի քանի ամիս առաջ սկսեց պարապել կցագոտերով, պառկած վիճակում վեր հանելով դրանք, սկզբում հարյուրապատիկ եւ ապա հազարապատիկ անգամ: Ինչպես վկայում է դպրոցի տնօրեն Սոսաննա Կոստանյանը, Սամվելը իր ուժով զարմացնելու հակումներ չունի: Նա հիմնականում նկարում է, լավ սովորում դպրոցում: Բայց նա զարմացրեց սպորտի շատ գիտակների, օրերս հանդես գալով Երեւանի ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ծանրամարտի մարզադահլիճում: Առաջին մեկ ժամում 3 կիլոգրամանոց կցագոտին պառկած վիճակում նա հրեց 5528 անգամ: Երկրորդ ժամում 9357 անգամ: Տասնմեկ ռոպե հետո նա անցավ 10 հազար սահմանագիծը եւ պատանու կարողությունները ստուգող եւ Գինեսի ռեկորդները ուսուցող հանձնաժողովի անդամների պահանջով դադարեցրեց հրումները, ընդհանուր հաշվով բարձրացնելով 60 տոննա ծանրություն: Մասնագետների վկայությամբ, փոքրիկ դյուցազնը անվերապահորեն կարող է տեղ գրավել Գինեսի ռեկորդների գրքի անգլիական տարբերակում:

Քաջարանցի 26-ամյա Կարեն Ստեփանյանը նույն օրը դարձյալ ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի մարզադահլիճում Գինեսի ռեկորդների հայկական դյուցազնագրքի հանձնաժողովի անդամների ներկայությամբ սահմանեց մեկ այլ ռեկորդ: Առանց ընդմիջման մեկ ժամվա ընթացքում նա գետնից ձեռքերով հրվեց հազար անգամ: Նախարարվում երիտասարդ ճանկինում սպորտով չի զբաղվել: Բայց այդ ցուցանիշը նրա համար վերջնական սահման չէ: Իր հայտարարությամբ նա շատ մոտ ապագայում 4 ժամվա ընթացքում գործողությունը կարող է հասցնել մինչեւ 3 հազար անգամի: Հայկական դյուցազնագրքում տեղ գրավելուց հետո նա նույնպես կարող է իրոք տեղ գտնել Գինեսի ռեկորդակիրների անվանացանկում:

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Ադրիատիկ ծովը 200 կմ լողալով

Մարտին Ստրելը մտավ Գինեսի ռեկորդների ցուցակը: Նա Ադրիատիկ ծովում լողալով կտրեց անցավ 156 կմ տարածությունը եւ Իտալիայի Լիգնանոն քաղաքից հասավ մինչեւ Սլովենիայի Ռավեննա քաղաք: Այս լողանցը տեւեց մեկ օր եւ մեկ գիշեր (31 ժամ): Ըստ մասնագետների, Ադրիատիկ ծովն այս երկու քաղաքների միջեւ ունի մեծ հոսանքներ, եւ եթե հաշվի առնենք այդ հոսանքները, ուրեմն Մարտին Ստրելը լողալով կտրել անցել է շուրջ 200 կմ:

ՎՈԼԵՅԲՈԼ

Հոլանդացիները հավերժ երկրորդը

Աթենքում ավարտված վոլեյբոլի տղամարդկանց աշխարհի առաջնության եզրափակչում հանդիպեցին Իտալիայի եւ Հոլանդիայի հավաքականները: 3-1 հաշվով (15-10, 11-15, 15-11, 15-1) հաղթեցին իտալացիները, որոնք էլ նվաճեցին աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Խաղը տեւեց 1 ժամ 44 րոպե եւ մինչեւ 3-րդ փուլն անորոշ էր, թե ով պետք է հաղթի: Բայց 4-րդ փուլում իտալացիները ջախջախիչ հաշվով առավելության հասան հոլանդացիների նկատմամբ, որոնք սպառել էին իրենց ուժերը: Հոլանդիայի հավաքականը Բարսելոնայի օլիմպիադայի փոխչեմպիոնն է, որը 2-րդ տեղն էր գրավել նաեւ 1990 թվականին Ռիո դե Ժանեյրոյում կայացած աշխարհի առաջնությունում, դարձյալ բավարարվեց 2-րդ տեղով: «Սա մեր լավագույն խաղն էր 1992 թ. Օլիմպիական խաղերի եզրափակիչից հետո: Բայց իտալացիները բացառիկ խաղ ցուցադրեցին եւ մենք անզոր էինք դիմակայել նրանց», խաղից հետո հայտարարեց Հոլանդիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Ալփերսոն:

Մասնագետների կարծիքով 1996 թ. Ատլանտայում կայանալիք Օլիմպիական խաղերի եզրափակչում հավանաբար կրկին հանդիպեն Իտալիայի եւ Հոլանդիայի հավաքականները:

3-րդ տեղի համար մրցավեճում ԱՄՆ-ի հավաքականը 3-1 հաշվով հաղթեց Կուբայի թիմին:

Աշխարհի 8 ուժեղագույն թիմերը.
1. Իտալիա
2. Հոլանդիա
3. ԱՄՆ
4. Կուբա
5. Բրազիլիա
6. Հունաստան
7. Ռուսաստան
8. Հարավ. Կորեա

ԹՎԵՐ ԵՎ ՓԱՍՏԵՐ

Օլիմպիական բիզնես

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

1896 թ. Աթենքում տեղի ունեցած ժամանակակից Օլիմպիական առաջանիկ խաղերի կազմակերպիչները ֆինանսական լուրջ խնդիրներ ունեցան, բայց Ջորջ Ավերոֆ անունով մի մեծահարուստ իր միջոցներով վերակառուցեց Աթենքի մարզադաշտը եւ օգնեց կազմակերպել առաջին խաղերը:

1912 թ. Ստոկհոլմում տեղի ունեցած Օլիմպիական խաղերում հովանավորները դեռ բացակայում էին: Բայց կազմկոմիտեն մի շարք հուշանվերների եւ նկարահանումների իրավունքները վաճառելով կարողացավ որոշ բյուջե ստեղծել:

1920 թ. Անվերսում (Բելգիա) անցկացված Օլիմպիական խաղերը դարձան գովազդների խաղեր: Ամեն մի մարզադաշտ եւ ծրագիր գովազդներ էին կրում:

1924 թ. Փարիզում կայացած Օլիմպիական խաղերում վերջին անգամ թույլատրեցին գովազդներ օգտագործել մարզադաշտում:

1928 թ. Ամստերդամի (Հոլանդիա) Օլիմպիական խաղերում ոչ մի գովազդ չկար մարզադաշտում: Փոխարենը որոշ գործարար մարդիկ եւ ռեստորանների տերեր կարողացան վաճառք կազմակերպել մարզադաշտում:

1932 թ. Լոս Անջելեսում տեղի ունեցած Օլիմպիական խաղերում յուրաքանչյուր կոմերցիոն ոչ մի գովազդ, բայց փոխարենն ամեն ինչ վաճառվում էր, ինչպես բնակարանները օլիմպիական քաղաքում: Այս խաղերն առաջինը եղան, որ շահ բերեցին կազմակերպիչներին: Այս փաստը վկայում է, որ ԱՄՆ-ն վաղուց բիզնեսի ամենակատարյալ երկիրն է աշխարհում:

1952 թ. Օլիմպիական խաղերում (Հելսինկի, Ֆինլանդիա) 11 երկրների ընկերություններ իրենց գովազդների փոխարեն մարզիկ-մարզուհիներին անվճար ապահովեցին սննդով, մրցանակակիրներին պարգեւատրման համար ծաղիկներով եւ նվերներով:

1960 թ. Հռոմի Օլիմպիական խաղերում Միջազգային Օլիմպիական կոմիտեն արտոնություն տվեց 46 ընկերությունների գովազդներ կազմակերպել ոչ թե մարզադաշտում, այլ պաստառների վրա եւ ամենուր:

1964 թ. Տոկիոյում տեղի ունեցած Օլիմպիական խաղերին մասնակցեցին 250 ընկերություններ: «Օլիմպիա» անունով ծխախոտի օլիմպիական գովազդն ու վաճառքը 1 մլն. դոլլարի շահ բերեց այդ ընկերություններից մեկին: Դրանից հետո ՄՕԿ-ը արգելեց ծխախոտի գովազդը Օլիմպիական խաղերի ժամանակ:

1972 թ. Մյունխենի Օլիմպիական խաղերի կազմակերպիչները խաղերի խորհրդանշանը վաճառեցին մի շարք ընկերությունների, որոնք որպես ապրանքանիշ օգտագործելով այն, իրենց ապրանքների հաջող վաճառք կազմակերպեցին:

1976 թ. Մոնրեալում (Կանադա) 628 հովանավորներ ընդամենը 7 մլն. դոլլար հատկացրին կազմկոմիտեին: Մոնրեալի Օլիմպիական խաղերը ֆինանսապես մեծ վնաս հասցրին Քվեբեկի (Կանադայի ֆրանսախոս համայնք) կառավարությանը, որը մինչեւ 3-րդ հազարամյակի սկիզբը պետք է մարի իր պարտքերը:

1980 թ. Մոսկովյան օլիմպիադայի ֆինանսական եկամուտների, ավելի շուտ վնասների մասին որեւէ տեղեկություններ չկան, քանի որ այն կազմակերպել էր ԽՍՀՄ-ը, որն իր պրոպագանդայի համար ոչինչ չէր խնայում:

1984 թ. Լոս Անջելեսում կազմակերպված Օլիմպիական խաղերը նորից վկայեցին, որ ԱՄՆ-ն լավ գիտի իր գործը եւ բիզնեսի բնագավառում մրցակցությունից դուրս է: 35 խոշոր հովանավորներ ապահովեցին խաղերի մեծ եկամուտները: Այդպես եղավ նաեւ այս տարվա ամռանը ԱՄՆ-ում կազմակերպված ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ժամանակ:

1988 թ. Սեուլում (Հարավ. Կորեա) հովանավորների թիվը կրճատվեց, սակայն 9 խոշոր ընկերությունները 95 մլն. դոլլարի շահ բերեցին կազմկոմիտեին:

1992 թ. Բարսելոնում (Իսպանիա) տեղի ունեցած Օլիմպիական խաղերում միջազգային 12 ընկերություններ ապահովեցին 175 մլն. դոլլարի եկամուտ:

1996 թ. Ատլանտայի Օլիմպիական խաղերում 9 խոշոր ընկերությունների շնորհիվ սպասվում է 300 մլն. դոլլարի գովազդային եկամուտներ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԵՐԵՎԱՆ

«Զվարթնոց»-ն անհանգստություն է հայտնում և սպառնում համընդհանուր գործադուլով

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ «Զվարթնոց» օդանավակայանում ստեղծված իրավիճակը քննարկելու և ստեղծված դրությունից ելք գտնելու համար, ինչպես նախօրոք հայտարարված էր, այսօր կայացավ օդակայանի կոլեկտիվի արհմիութենական ժողովը, որին հրավիրված էին այդ դահլիճին առնչվող բոլոր աշխատակիցները, ինչպես նաև ներկայացուցիչներ ԳԽ-ից և տրանսպորտի նախարարությունից։ Ժողովը նախատեսված ժամին և նախատեսված տեղում չկայացավ, որովհետև, ինչպես հայտարարվեց հավաքի ժամանակ, օդակայանում նշանակված կառավարության լիազոր ներկայացուցիչ Ռաֆֆի Պետրոսյանը հրավիրել էր օդաչուների հավաք և փակել էր ակումբի դահլիճի դուռը, որտեղ նախատեսված էր անցկացնել արհմիութենական ժողովը։ Ժողովականները սպասեցին երկար հավաքվել դրսում, իսկ հետո սպասվող անձրևի տակ չմնալու համար տեղափոխվեցին դիմացի շենքի դահլիճը, որտեղ մի քանի րոպե առաջ ավարտվել էր օդաչուների հավաքը։ Ժողովում ներկայացվեցին այն արդյունքները, որոնց հասել է օդակայանն այս տարվա ընթացքում։ Համաձայն դրանց, գրեթե բոլոր բնագավառներում, համեմատած անցյալ տարվա հետ, նկատելի է օդակայանի աշխատանքի արդյունավետության անկում։ Ժողովում ելույթ ունեցողները մանրամասնորեն անդրադարձան այն «անօրինականություններին ու չարաշահումներին, որոնք վերջին երկու տարում տիրում են այստեղ»։ Ժողովականները, հաշվի առնելով ստեղծված իրավիճակը, որոշեցին անվստահություն հայտնել օդակայանի ղեկավարությանը և պահանջել կառավարությունից լուծարել ներկայացուցչի նման առաջարկ որպես բացարձակ ավելորդ և տնտեսապես չհիմնավորված օղակ քաղաքացիական ավիացիայում։ Հայտարարվեց քաղաքացիական անհնազանդություն Ռ. Պետրոսյանի բոլոր կարգադրությունների և հրամանների նկատմամբ, որոնք են «աշխատանքային անկարգապահության և հակահասարակական վարքի» համար հանել զբաղեցրած պաշտոնից նրա հետագծման, այդ ընթացքում ղեկավարումը դնել կառավարման ժամանակավոր խորհրդի վրա, մինչև ավիացիայի դեպարտամենտի ստեղծումը և օդակայանի աշխատակիցների կողմից ընտրված ընկերությունների ձևավորումը։ Կառավարության կողմից այս պահանջների չկատարման դեպքում որոշվեց հրավիրել հանրապետության ավիատորների ընդհանուր համագումար և դնել համընդհանուր գործադուլի հարցը։

ԴՊՐՈՑ

Ուսուցիչները շարունակում են պայքարել

Նոյեմբերի մեկից անժամկետ գործադուլ

Օրերս տեղի ունեցավ կրթության և գիտության աշխատողների արհմիության հանրապետական խորհրդի ընդլայնված նիստ։ Արհմիության հանրապետական խորհրդի նախագահ Գ. Ճանճապանյանը հանդես եկավ «Հայաստանի կրթության և գիտության աշխատողների սոցիալական վիճակը և մեր խնդիրները» զեկուցումով։ Նա խոսեց հանրակրթության ուսուցիչների այսօրվա վիճակի մասին։ Ըստ նրա տվյալների, 1993-94 թթ. հանրակրթության դպրոցներից հեռացել է 6037 ուսուցիչ, իսկ սեպտեմբերի 1-ից 5759։ Դրա պատճառը վերջիններիս սոցիալական ծանր պայմաններն են և ցածր աշխատավարձը։

Նիստում որոշվեց կառավարության առջև դնել հետևյալ հարցերը։ Համակարգի աշխատողների համար սահմանել դրույքային մեկ անձի համար նվազագույն զամբյուղի դրամական համարժեքին հավասար աշխատավարձով, մինչև տարեվերջ ընդունել կրթության մասին օրենքը, ընդունել ուսուցման տրանսպորտային միջոցներից մանկավարժների անվճար օգտվելու մասին, վերանայել գյուղական ուսուցիչների համար սահմանված կոմունալ-կենցաղային վճարումների արտոնությունների մասին որոշումը։

Ներկայացված հարցերը լուծելու վերջնական ժամկետ նշանակված է նոյեմբերի 1-ը, որից հետո կհայտարարվի անժամկետ գործադուլ, որի ողջ պատասխանատվությունը կընկնի կառավարության վրա։ Հանրապետությունում գործող դպրոցներից 120-ը, չհաշված արդեն գոցված դպրոցները, ներկայումս գտնվում են վթարային վիճակում։ Համաձայն ՀՀ ԳԽ Գիտության և կրթության հանձնաժողովի նախագահ Ռ. Ղազարյանի հայտարարման այդ դպրոցների հետագա շահագործումը հղի է վտանգներով ուսուցիչների և աշակերտների կյանքի համար։ Ծայրահեղ անմխիթար վիճակում են նաև հանրապետության մեծ թվով դպրոցների զուգարանային պայմանները։ ՓԱՍՏ

ՍԵՐԳԱՎՈՐ ՍՓՅՈՒՌՔ

Յալթա. Հայ համայնքների ժողով

Ղրիմի Յալթա քաղաքում հոկտեմբերի 22-23-ը կայացավ հայ համայնքների ներկայացուցիչների հիմնադիր համաժողովը, որի կազմակերպման նպատակով սփյուռքահայության հետ կապերի կոմիտեի նախաձեռնությամբ և հայ համայնքների ղեկավարների մասնակցությամբ ստեղծվել էր կազմկոմիտե։ Համաժողովին մասնակցում էին Լեհաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Թուրքմենստանի, Ղազախստանի, Ռումինիայի, Կիպրոսի, Կրասնոդարի, Ստավրոպոլի երկրամասերի համակարգիչ խորհրդատուները, Ռոստովի, Մոսկվայի, Սանկտ Պետերբուրգի, Վոլգոգրադի հայ համայնքների լիազոր ներկայացուցիչները։ Համաժողովում ստեղծվեց հայ համայնքների համադաշնություն, որի ժամանակավոր կենտրոնատեղը կլինի Սիմֆերոպոլ քաղաքը։ Համադաշնության ղեկավար մարմին ընտրվեց բարձրագույն համակարգիչ խորհուրդը, որի ատենապետ ընտրվեց Ղրիմի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի ազգային հաշտեցման և բռնադատված ազգերի հարցերի հանձնաժողովի նախագահ, Ղրիմի հայ համայնքի նախագահ Անուշավան Դանիելյանը, ատենապետի տեղակալ՝ սփյուռքահայության հետ կապերի կոմիտեի նախագահ Կարեն Միքայելյանը։ Համայնքների ներկայացուցիչները զրուցեցին իրենց աշխատանքների, նպատակների, խնդիրների մասին։ Խոսվեց նրանց ինքնակազմակերպման, մշակութային, կրթական, տնտեսական, միջհամայնքային կապերի զարգացման, հայապահպանության և այլ խնդիրների լուծման համատեղ ծրագրերի մշակման և իրականացման շուրջ։ Քննարկվեցին նաև հայրենիք-սփյուռք կապերն առավել արդյունավետ դարձնելու, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին աջակցություն ցույց տալու և այլ հարցեր։ Ժողովին մասնակցում էին Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարության պատասխանատու աշխատակից Գարիկ Խուրշուդյանը, ԼՂՀ կառավարության ներկայացուցիչ Սուրեն Գրիգորյանը։ Համաժողովն օրհնեցին Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգև արքեպիսկոպոս Մարտիրոսյանը, Ուկրաինայի հայոց թեմի առաջնորդական տեղապահ Նաթան ծայրագույն վարդապետ Հովհաննիսյանը։ Արմենպրես

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը աշխատանքի է հրավիրում լրագրող ու թարգմանիչների։ Գերադասելի են անձինք, ովքեր բնակվում են քաղաքի կենտրոնում կամ Բաղրամյան-Կոմիտաս-Զեյթուն-Նորքի զանգվածներ երթուղու ճանապարհին։ Մանրամասների ծանոթացնել տեղում՝ Հանրապետության 47 ([illegible])։

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

Ջերմախառերը էներգետիկ ճգնաժամից դուրս գալու միջոց

Վրաստանը էլեկտրաէներգիայի պակաս է զգում Ադրբեջանի տարածքով դրա առաքման դադարեցման պատճառով։ Դա լրջորեն անդրադառնում է նրա աշխատանքի վրա, «Արմենպրես»-ի թղթակցի հետ զրույցում հայտնեց հանրապետության ծովային գեոֆիզիկայի ինստիտուտի ղեկավար Բեյքեր Վարդանյանը։ Միայն ընթացիկ տարվա ամիսներին Բաքուի և Փոթի նավահանգիստներում պարապուրդները կազմել են ավելի քան 740 ժամ, ինչը խանգարում է Հայաստանի և Վրաստանի, իսկ այժմ նաև Ադրբեջանի համար ապահովել անհրաժեշտ բեռների առաքումների ուղեգծումը։

Համաձայն առանց էներգիայի է մնում նաև Սամտրեդիա կարևոր տրանսպորտային հանգույցը։ Դրությունից դուրս գալու ուղին հնարավորություն են առաջարկել «Համաշխարհային պարենային օգնություն» կազմակերպության մասնագետները։ Տրանսպորտային բաժնի ղեկավար Նիկի Ջեյքը առաջարկել է օգտագործել ջերմախառեր։ Նրա կարծիքով, դրանց փոխադրումը Ադրիա ավելի շահավետ է կատարել ծովով։ Այս նպատակով վարձվել է մի նավ, որը հազար ամբարձիչներ ունի և կարող է մի երթուղու ընթացքում տեղափոխել 5 ջերմախառ։ Մ. Ջեյքը գտնում է, որ անհրաժեշտ է 10-15 նման գնացքներ, որի դեպքում գնացքներն ավելի արագ կընթանան։ Նախագիծը ներկայացված է Վրաստանի և Հայաստանի երկաթուղիների ղեկավարներին համաձայնեցման համար։ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Հայ պատանդ երեխաներ և կանայք դեռևս Ադրբեջանում

«1994-ի հոկտեմբեր ամսվա տվյալներով, ադրբեջանցիների ձեռքում են գտնվում 800-ից ավելի հայ պատանդներ և ռազմագերիներ, այդ թվում կանայք և երեխաներ», «Նոյյան տապանի» թղթակցին տեղեկացրեց ադրբեջանցիների կողմից կալանված կամ պատանդառված անձանց բարեգործական ֆոնդի նախագահ Ալեքսանդր Մանասյանը։ Նա ասաց, որ հայ պատանդները պահվում են հիմնականում ադրբեջանցի խաղաղ բնակիչների տներում և ընդհանուր ճամբարներում։ Այնտեղ պատանդները գտնվում են բարոյահոգեբանական և տնտեսական ծանր պայմաններում։ Նրա խոսքերով, 1992-ին հիմնադրված բարեգործական ֆոնդը միակ նման հասարակական կազմակերպությունն է, որը հայ պատանդների և ռազմագերիների մասին տեղեկություններ է հավաքում և համակարգում։ Տեղեկությունները ֆոնդը տրամադրում է ինչպես Հայաստանի պետական կառույցներին, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպություններին, ինչպես ԱՄՆ-ի «Հելսինկի 89»-ը, «Միջազգային ներում», «Միջազգային կարմիր խաչ» և այլն։ ՆՏ

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ

Սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում հետևյալ մասնագիտությունների գծով.

- օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների և ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա
- անգլերեն լեզու սկսնակների համար Communicative course in English, Learning American English, The Cambridge English course (2 ցիկլով), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOEFL
- բանկային գործ
- հաշվապահություն և համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- կոսմետիկա և էպիլյացիա
- մերսում (մասաժ)

Դասընթացներն ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով։ Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլև համապատասխան աշխատատեղեր Ձեր կենտրոնում։ Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը։

Հասցեն՝ Սայաթ-Նովա 4 (Սայաթի տան թանգարանի դիմաց)

Հեռախոս 58 21 22

ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՄ

2-3 սենյականոց չափավոր գներով բնակարան

Զանգահարել 56 40 16

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՊՀ խաղաղարարներին ՄԱԿ-ի կարգավիճակ

Տաջիկստանը կրկին կոչ է անում գումարել ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի հատուկ նիստ իր տարածքում տեղաբաշխված ԱՊՀ-ի կոլեկտիվ խաղաղարար ուժերին «ՄԱԿ-ի հովանու ներքո խաղաղության պահպանման գործողության կարգավիճակ» տրամադրելու հարցի քննարկման համար։ Այս մասին հոկտեմբերի 27-ին հայտարարել է ՄԱԿ-ում Տաջիկստանի մշտական ներկայացուցիչ Լաեկին Կայումովը։

Պարսից ծոց. Յանկիները տուն կդառնան

Վերջին շաբաթների ընթացքում Պարսից ծոցի շրջան տեղափոխված ամերիկյան զորքերը կվերադառնան տուն, խոստացել է Պենտագոնի ղեկավար Ուիլյամ Փերրին։ Բի Բի Սի ոչ առևտրային հեռուստաընկերությանը երեկոյան տված հարցազրույցի ժամանակ Միացյալ Նահանգների նախարարը հայտնել է, որ ԱՄՆ-ի զորքերի թվաքանակը Պարսից ծոցի շրջանում մոտեցել է 28 հազարի, ընդ որում, շուրջ 5 հազար ամերիկացի զինծառայող գտնվում է Քուվեյթում։ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

A STYLE

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՕՐՎԱ ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԺԱՄԻ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն՝ Երևան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս՝ 581841

SARTARABAD Co. LTD

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է

ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹ[illegible] ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7 օրով, 3 աստղանի հյուրանոց, սնունդ օրական 2 անգամ
14 օրով [illegible]

ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ-ՔՈՒՎԵՅԹ

7 օրով, անվճար 30 կգ ուղեբեռի փոխադրում, իսկ ավելին՝ վճարովի։
Մասնակցողների և փաստաթղթերի ձևակերպումը Մոսկվայում։

Հանրապետության հրապարակ, Նալբանդյան 20.
Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով

«Դարբինյան» հրատարակչության տպարան. Երևան-23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. [illegible] 1899 Տպաքանակ 5000 Ստորագրված է տպագրության 27. 10. 1994 Գինը 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@